

Vjesnik Вісник

Broj 103, 6/2025. /Номер 103, 6/2025.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

ДЯКУЄМО ЗАХИСНИКАМ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ!
ZAHVALJUJEMO BRANITELJIMA ZA NEOVISNOST!

ШЛЯХ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Щорічно 24 серпня українці відзначають головне державне свято – День незалежності України. Це свято займає особливу нішу в серці кожного українця, особливо після початку великої війни, адже саме цього дня ми вшановуємо найбільший дар, який може бути в народу – свободу та незалежність.

Історичний документ про Незалежність України Верховна Рада прийняла 24 серпня 1991 року, його

підтримала абсолютна більшість депутатів, що стало початком нового етапу в сучасній українській історії. В цей день скликали надзвичайне позачергове засідання Верховної Ради УРСР. Це сталося через три дні після придушення путчу консервативних сил Радянського Союзу, які прагнули повернути СРСР без демократичних перетворень і «перебудови». Першою українську незалежність визнала Польща.

Вперше День Незалежності України святкували не 24 серпня, а 16 липня – у день, коли Верховна Рада прийняла Декларацію про державний суверенітет України. Саме цей документ, ухвалений у 1990-му, дав змогу через рік проголосити незалежність країни. І вже після цього свято вирішили відзначати 24 серпня. Рішення про проголошення незалежності не було простою забавкою політиків. Його ухвалювали після всенародного референдуму, на якому понад 90 % українців висловилися за незалежність. За незалежність України проголосували навіть комуністи. Ще й до того, представник компартії Олександр Мороз у своїй доповіді запропонував серед перших кроків незалежної влади реформувати армію та ввести власну валюту. Першу незалежну українську валюту гривню запровадили через 5 років після проголошення незалежності. Українська гривня була офіційно запроваджена як нова валюта у 1996-му році.

24 серпня 1994-го в Києві на Хрещатику відбувся перший військовий парад, присвячений дню проголошення Незалежності України.

Живе відвага в Україні й до Незалежності любов.

Наш рід звеличує святині, шанує колір корогов,

Щоб не пропала предків справа, бо ми від роду – козаки!

Державі Україна слава! Героям слава на віки!

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

Видавець: Українська громада Республіки Хорватія

Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar

e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com

MB: 2331748 ; OIB: 35971824466

Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek

Tel: 098/ 1933-288

e-mail: vjesnikuz@gmail.com

ISSN 1847-327X

“Vjesnik” izlazi devet puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин

Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Боруш

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Sadržaj / Зміст

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 DAN POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI, DAN HRVATSKIH BRANITELJA I 30. OBLJETNICA VELIKE VOJNO-REDARSTVENE OPERACIJE „OLUJA“
- 5 VOJNO-REDARSTVENA OPERACIJA „OLUJA“ - BITKA SVIH BITAKA
- 6 У ХОРВАТІЇ ВІДБУЛАСЯ ДРУГА МІНІСТЕРСЬКА ЗУСТРІЧ УКРАЇНА — ПІВДЕННО-СХІДНА ЄВРОПА
- 7 U HRVATSKOJ ODRŽAN DRUGI MINISTARSKI SASTANAK UKRAJINE I JUGOISTOČNE EUROPE
- 8 УЧАСНИКИ МІНІСТЕРСЬКОЇ ЗУСТРІЧІ В ХОРВАТІЇ ПІДТРИМАЛИ ЧЛЕНСТВО УКРАЇНИ В НАТО - МЗС
- 8 АНДРІЙ СИБИГА ПРОВІВ ЗУСТРІЧ З МІНІСТРОМ ОБОРОНИ ХОРВАТІЇ ІВАНОМ АНУШИЧЕМ
- 9 ANDRIJ SYBIHA ODRŽAO SASTANAK S MINISTROM OBRANE HRVATSKE IVANOM ANUŠIĆEM
- 9 АНДРІЙ СИБИГА ПРОВІВ ЗУСТРІЧ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ХОРВАТІЇ АНДРЕЄМ ПЛЕНКОВИЧЕМ
- 9 ANDRIJ SYBIHA ODRŽAO SASTANAK S HRVATSKIM PREMIJEROM ANDREJEM PLENKOVIĆEM
- 10 УСПІШНО ПРОВЕДЕНА ЛІТНЯ ШКОЛА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ 2025
- 15 USPJEŠNO PROVEDEN PROJEKT "LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE 2025."
- 19 RODITELJI O LJETNOJ ŠKOLI 2025.
- 20 БАТЬКИ ПРО ЛІТНЮ ШКОЛУ 2025
- 21 PUTIN PRED HAŠKIM SUDOM - KROZ EMOCIONALNI SVIJET DJEVOJČICE IZ MARIUPOLJA

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 22 NAJMLAĐI KARDINAL KATOLIČKE CRKVE SLUŽIO ARHIJEREJSKU LITURGIJU U RIJECI
- 23 ЩО МИ СВЯТКУЄМО: РІЗДВО ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ЧИ ІВАНА КУПАЛА? ВАЖЛИВО РОЗРІЗНЯТИ!
- 23 BOŽANSKA LITURGIJA SVETOG IVANA ZLATOUSTOG U BRODSKOM VINOGRJU
- 24 PREOBRAŽENJE GOSPODINA ISUSA KRISTA
- 24 VELIKA GOSPA U GORNJIM ANDRIJEVCIMA

Djelatnost naših društava

- 25 PLESNI ANSAMBL „ČEREMOŠ“ IZ KANADE NASTUPIO U PETROVCIMA
- 25 ІХ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ПІСНІ, МУЗИКИ, ТАНЦІВ І ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У РІЄЦІ
- 28 PRVA MALA LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE U ZAGREBU
- 30 HALYNA KRUK U ZAGREBU: GLASOVI RATNE POEZIJE I MOSTOVI IZMEĐU UKRAJINE I HRVATSKE
- 31 ІНІЦІАТИВА МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Povijesne ličnosti Ukrajine

- 32 ОЛЕКСАНДР УСИК – ТРИРАЗОВИЙ АБСОЛЮТНИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ
- 32 GENIJ RIJEČI
- 34 LJETNA ŠKOLA ZA IZUČAVANJE UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE 2025.

DAN POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI, DAN HRVATSKIH BRANITELJA I 30. OBLJETNICA VELIKE VOJNO-REDARSTVENE OPERACIJE „OLUJA“

Anušić i Kundid čestitali obljetnicu Oluje: "Mi ne ugrožavamo nikoga i ne prijetimo nikome, ali..."

Povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 30. obljetnice VRO Oluja ministar Anušić i general Kundid uputili su prigodne čestitke.

U svojoj čestitci potpredsjednik Vlade i ministar obrane Ivan Anušić obratio se s poštovanjem hrvatskim braniteljima i pripadnicima Hrvatske vojske.

"Operacija Oluja velika je i povijesna pobjeda Hrvatske vojske i hrvatskog naroda. Vojske i naroda koji je stvorio tu vojsku dajući joj hrabre sinove i kćeri. Srce ratnika koji brani svoje, dokazalo se, jače je od svake sile.

Nakon četiri godine velikosrpske agresije, Hrvatska vojska u odlično osmišljenoj i taktički besprijekorno izvedenoj

operaciji Oluja oslobodila je hrvatski teritorij i našu Domovinu učinila slobodnom. Hrvati nikada u svojoj povijesti nisu posezali za tuđim teritorijem. Nismo otimači i nismo agresori. Mi ne ugrožavamo nikoga i ne prijetimo nikome, ali svoje smo branili i obranili u Domovinskom ratu.

Hrvatska vojska se razvija, oprema i modernizira, ali ne da bismo bilo kome bili prijetnja nego da više nikada nitko ne pomisli raniti našu zemlju i naš narod.

Svečanim vojnim mimohodom, u čast 30 godina od operacije Oluja, pokazali smo spremnost i opremljenost Hrvatske vojske, koja je danas mala, ali moderna i snažna vojska. I svečani mimohod je još jednom pokazao da Hrvatska vojska

istinski pripada hrvatskom narodu. Bez ikakvih podjela, Hrvati su kao jedan pratili i podržali vojni mimohod. Zato mimohod nije bio samo demonstracija sposobnosti i moći Hrvatske vojske nego i prikaz temelja na kojima je sazdana slobodna i neovisna Hrvatska.

Povodom 30. obljetnice velike hrvatske pobjede, čestitam vam Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja. Danas se prisjećamo i svih heroja, neznanih junaka i tek stasalih mladića, koji su u Domovinskom ratu izgubili svoje živote, svoje zdravlje... vječna im slava i hvala", zaključio je Anušić u svojoj poruci.

Čestitka načelnika Glavnog stožera

General-pukovnik Tihomir Kundid u svojoj čestitci obratio se s poštovanjem pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske.

"Čestitam vam Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 30. obljetnicu VRO Oluja.

Naša Domovina s ponosom slavi trideset godine pobjede!

Na ovaj dan s ponosom se prisjećamo trenutaka kada su hrabrost odlučnost i zajedništvo hrvatskih branitelja omogućili ostvarenje dugo sanjanog sna – slobodne i neovisne Republike Hrvatske. Operacija Oluja, kao kruna vojno-redarstvenih napora ostaje trajni simbol pobjede i hrabrosti hrvatskog naroda.

Naša je obaveza čuvati uspomenu na sve poginule, nestale i preminule hrvatske branitelje – njihova žrtva trajno je utkana u temelje naših oružanih snaga i hrvatske državnosti. Njihov

vom hrabrošću stvorena je moderna Hrvatska, a njihova djela obvezuju nas da nastavimo graditi snažne i profesionalne Oružane snage, u službi mira i sigurnosti Domovine i naših saveznika.

Oružane snage Republike Hrvatske danas su respektabilna i moderna vojska, cijenjena u zemlji i partnerskim državama. Vaša predanost, profesionalnost i visoka motivacija jamstvo su da ćemo i ubuduće biti spremni odgovoriti na sve izazove u službi Domovine i njezinih građana.

U toj prigodi, kada slavimo Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja i obilježavamo 30. godišnjicu vojno-redarstvene operacije Oluja, svim pripadnicima Oružanih snaga, hrvatskim braniteljima, ratnim veteranima te vašim obiteljima upućujem iskrene čestitke, svima želim dobro zdravlje te zadovoljstvo i uspjeh u radu", stoji u Kundidovoj poruci.

Dnevnik.hr
5. kolovoza 2025.

VOJNO-REDARSTVENA OPERACIJA „OLUJA“ - BITKA SVIH BITAKA

Operacija Oluja se s pravom drži jednim od simbola Domovinskog rata. Ona je nesumnjivo najpoznatija operacija Hrvatske vojske. U Hrvatskoj je Oluja simbolični znamen kraj rata, a značila je i kraj petogodišnje frustracije koja je bila najopipljivija na blokadi prometnica i gospodarskom životarenju Dalmacije. U Bosni i Hercegovini Oluja je bila najava raspleta koji je doista brzo došao a koja je najupečatljivija na svršetku više od četiri godine duge agonije bihačkog džepa što joj daje važnu humanitarnu značajku...

Operacija Oluja (od 4. do 7. kolovoza 1995.) velika je vojno-redarstvena operacija u kojoj su Hrvatska vojska i policija oslobodile okupirana područja Republike Hrvatske pod nadzorom pobunjenih Srba na kojima je bila uspostavljena paradržava Republika Srpska Krajina, bez ikakva međuna-

rodnoga priznanja. Operacijom je vraćen u hrvatski ustavno-pravni poredak cijeli okupirani teritorij, osim istočne Slavonije; međutim, ta i nekoliko sljedećih pobjeda Hrvatske vojske stvorit će uvjete u kojima je od siječnja 1996. godine započeo proces mirne reintegracije Hrvatskog Podunavlja.

Oluja je, uz operaciju Bljesak, ključna akcija koja je dovela do kraja Domovinskoga rata. U operaciji je oslobođeno 10 400 četvornih kilometara ili 18,4 % ukupne površine Hrvatske.

U objektivnoj pripremi za VRO Oluja, snage HV-a uz suglasnost vlasti BiH izvele su, u mjesecima koji su prethodili Oluji, više uzastopnih operacija na područjima te susjedne države. One su dovodile područje Knina u poluokruženje: akcije Zima '94., Skok-1, Skok-2 i Ljeto '95.

У ХОРВАТІЇ ВІДБУЛАСЯ ДРУГА МІНІСТЕРСЬКА ЗУСТРІЧ УКРАЇНА — ПІВДЕННО-СХІДНА ЄВРОПА

У суботу, 12 липня 2025 року, у Дубровнику, Хорватія, за співголовування міністра закордонних справ України Андрія Сибіги та його хорватського колеги Гордана Грліча Радмана відбулася друга міністерська зустріч Україна – Південно-Східна Європа.

Цей формат був ініційований українською стороною та свідчить про лідерство нашої держави в зміцненні Європи. Перша його зустріч відбулася 17 січня 2025 року в Києві, коли до столиці України на запрошення міністра Андрія Сибіги завітали колеги з Албанії, Боснії і Герцеговини, Молдови, Північної Македонії, Румунії, Словенії, Туреччини, Хорватії та Чорногорії. За цей час відбулися чотири успішні зустрічі лідерів, зокрема нещодавній саміт в Одесі за головування Президента України Володимира Зеленського. Міністерська зустріч у Дубровнику стала продовженням його домовленостей. Разом з Україною та Хорватією в зустрічі у Дубровнику взяли участь Албанія, Боснія і Герцеговина, Греція, Косово, Молдова, Північна Македонія, Румунія, Сербія, Словенія, Туреччина та Чорногорія.

«Я вдячний Хорватії та моєму другу Гордану за організацію цієї зустрічі. Цей формат був ініційований українською стороною як рівноправне об'єднання однодумців, які прагнуть жити в сильній, безпечній та процвітаючій Європі. Завдяки такій спільності цілей і взаємоповазі маємо динамічний розвиток: вже відбулися чотири успішні саміти лідерів, а зараз – друге міністерське засідання. Дякую вам за активну роботу над розбудовою спільного європейського майбутнього», – заявив Андрій Сибіга.

Міністр висловив вдячність країнам-учасникам за підтримку України в протидії російській агресії та підтвердив, що наша держава не є конкурентом для жодної країни ЄС або країн-кандидатів.

«Ми є партнерами, а не конкурентами на нашому спільному шляху до більшої та сильнішої Європи. І насправді розширення Євросоюзу – це не розширення, а

возз'єднання. Бо йдеться про наше повернення до спільного дому, до якого ми завжди належали історично, культурно та цивілізаційно», – підкреслив міністр.

Україна готова робити свій внесок у загальноєвропейську безпеку та процвітання – у торгівлі, логістиці, енергетиці, продовольчій безпеці, військових технологіях та інноваціях у сфері оборони, ІТ, протидії дезінформації та гібридним загрозам, зміцненні соціальної згуртованості та національної стійкості.

Глава МЗС зауважив, що переговори про вступ до ЄС повинні бути заснованими на об'єктивній оцінці заслуг, а будь-які політичні перешкоди на шляху до відкриття переговорних кластерів неприпустимі.

Міністр підтвердив відданість України мирним зусиллям і прагнення відновити справедливий мир. Він наголосив, що Москва відкидає мирні зусилля США та прагне продовжувати війну. Відтак єдиний ефективний спосіб зупинити Путіна – позбавити його військову машину ресурсів. Глава МЗС закликав до посилення євроатлантичного тиску на Москву задля примусу її до миру.

Міністр також нагадав про успішну Конференцію з відновлення, яка відбулася напередодні в Римі та зауважив, що Дубровник є прикладом успішного повоєнного відновлення наприкінці XX століття – цей досвід і приклад є важливими для України. Глава МЗС запросив країни формату взяти активну участь у відновленні та відбудові України, щоб разом зробити її історією успіху.

За результатами зустрічі сторони формату ухвалили спільне комюніке, в якому висловили підтримку Україні в протидії агресії РФ, підтримали вступ нашої в ЄС і НАТО, закликали до посилення тиску на Росію та зміцнення України, зайняли принципову позицію щодо притягнення російських злочинців до відповідності та нагальності відновлення всеосяжного, справедливого, та стійкого миру для України.

Міністерство закордонних справ України
13 липня 2025 року

U HRVATSKOJ ODRŽAN DRUGI MINISTARSKI SASTANAK UKRAJINE I JUGOISTOČNE EUROPE

U subotu, 12. srpnja 2025. godine, u Dubrovniku je održan drugi ministarski sastanak Ukrajina – Jugoistočna Europa, kojim su supredsjedali ukrajinski ministar vanjskih poslova Andrij Sybiha i njegov hrvatski kolega Gordan Grlić Radman. Ovaj format je inicirala ukrajinska strana i svjedoči o liderstvu naše države u jačanju Europe. Prvi sastanak održan je 17. siječnja 2025. u Kyjivu, kada su kolege iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Moldavije, Sjeverne Makedonije, Rumunjske, Slovenije, Turske, Hrvatske i Crne Gore posjetili glavni grad Ukrajine na poziv ministra Andrija Sybihe. Tijekom tog vremena održana su četiri uspješna sastanka čelnika, uključujući nedavni summit u Odesi, kojim je predsjedavao ukrajinski predsjednik Volodymyr Zelenski. Ministarski sastanak u Dubrovniku bio je nastavak njegovih sporazuma. Uz Ukrajinu i Hrvatsku, na sastanku u Dubrovniku sudjelovale su Albanija, Bosna i Hercegovina, Grčka, Kosovo, Moldavija, Sjeverna Makedonija, Rumunjska, Srbija, Slovenija, Turska i Crna Gora.

„Zahvalan sam Hrvatskoj i svom prijatelju Gordanu na organizaciji ovog sastanka. Ovaj format inicirala je ukrajinska strana kao ravnopravno udruženje istomišljenika koji teže životu u snažnoj, sigurnoj i prosperitetnoj Europi. Zahvaljujući takvim zajedničkim ciljevima i međusobnom poštovanju, imamo dinamičan razvoj: već su održana četiri uspješna sastanka čelnika, a sada i drugi ministarski sastanak. Hvala vam na aktivnom radu na izgradnji zajedničke europske budućnosti“, rekao je Andrij Sybiha.

Ministar je izrazio zahvalnost zemljama sudionicama na podršci Ukrajini u suprotstavljanju ruskoj agresiji i potvrdio da naša država nije konkurent nijednoj zemlji EU ili zemlji kandidatkinji.

„Mi smo partneri, a ne konkurenti, na našem zajedničkom putu prema većoj i jačoj Europi. I zapravo, proširenje Europske unije nije proširenje, već ponovno ujedinjenje jer se radi o našem povratku zajedničkom domu kojemu smo oduvi-

jek pripadali povijesno, kulturno i civilizacijski“, naglasio je ministar.

Ukrajina je spremna doprinijeti paneuropskoj sigurnosti i prosperitetu - u trgovini, logistici, energetici, sigurnosti hrane, vojnim tehnologijama i obrambenim inovacijama, IT-u, suzbijanju dezinformacija i hibridnih prijetnji, jačanju društvene kohezije i nacionalne otpornosti.

Ministar vanjskih poslova istaknuo je da pregovori o pristupanju EU trebaju biti utemeljeni na objektivnoj procjeni zasluga, a bilo kakve političke prepreke otvaranju pregovaračkih klastera su neprihvatljive.

Ministar je ponovno potvrdio predanost Ukrajine mirovnim naporima i njezinu želju za obnovom pravednog mira. Naglasio je da Moskva odbacuje američke mirovne napore i želi nastaviti rat. Stoga je jedini učinkovit način zaustavljanja Putina lišiti njegov vojni stroj resursa. Ministar vanjskih poslova pozvao je na pojačani euroatlantski pritisak na Moskvu kako bi je prisilili na sklapanje mira.

Ministar je također podsjetio na uspješnu Konferenciju o oporavku koja se održala dan ranije u Rimu te napomenuo da je Dubrovnik primjer uspješnog poslijeratnog oporavka na kraju 20. stoljeća - to iskustvo i primjer važni su za Ukrajinu.

Ministar vanjskih poslova pozvao je zemlje formata da aktivno sudjeluju u obnovi i rekonstrukciji Ukrajine kako bi zajedno učinili priču o uspjehu.

Nakon sastanka, strane formata usvojile su zajedničko priopćenje u kojem su izrazile podršku Ukrajini u suprotstavljanju ruskoj agresiji, podržale ulazak naše zemlje u EU i NATO i pozvali na pojačani pritisak na Rusiju i jačanje Ukrajine, zauzeli su načelan stav o privođenju ruskih kriminalaca odgovornosti te o hitnosti uspostavljanja sveobuhvatnog, pravednog i održivog mira za Ukrajinu.

Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine

13. srpnja 2025.

S ukrajinskog jezika prevela Oksana Martinjuk

УЧАСНИКИ МІНІСТЕРСЬКОЇ ЗУСТРІЧІ В ХОРВАТІЇ ПІДТРИМАЛИ ЧЛЕНСТВО УКРАЇНИ В НАТО - МЗС

Учасники міністерської зустрічі «Україна – Південно-Східна Європа», що відбулася в місті Дубровник, Хорватія, підтвердили відданість євроатлантичному курсу України та закликали до її якнайшвидшого запрошення до НАТО.

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга взяв участь у заході як співорганізатор разом із своїм хорватським колегою.

У спільному комюніке за підсумками зустрічі, оприлюдненому пресслужбою Міністерства закордонних справ України, наголошується: «Ми підтримуємо Україну на її незворотному шляху до повної євроатлантичної інтеграції, включно з членством у НАТО, та вітаємо запрошення України до Альянсу, яке буде можливим після згоди союзників і виконання необхідних умов.

Членство в НАТО залишається найкращим та економічно ефективним механізмом забезпечення безпеки України. Ні Росія, ні будь-яка інша держава, яка не є членом НАТО, не має права вето на розширення Альянсу. Ми беззастережно підтримуємо право України обирати власні засоби безпеки та визначати своє майбутнє без зовнішнього втручання».

«Після понад 1200 днів незаконного, неспровокованого та невиправданого повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну, ми, як міністри, відповідальні за зовнішню політику наших країн, підтверджуємо нашу непохитну відданість підтримці України та вирішенню викликів, що стоять перед нашим регіоном», - йдеться в заяві.

Інтерфакс Україна

АНДРІЙ СИБИГА ПРОВІВ ЗУСТРІЧ З МІНІСТРОМ ОБОРОНИ ХОРВАТІЇ ІВАНОМ АНУШИЧЕМ

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: «Мав змістовну зустріч з віце-прем'єр-міністром Хорватії, міністром оборони Іваном Анушичем та

представниками найбільших хорватських оборонних компаній. Наш головний пріоритет - посилення обороноздатності України. Домовилися про наступні кроки щодо розширення військово-технічного співробітництва між Україною та Хорватією, а також посилення наших служб з надзвичайних ситуацій. Я детально поінформував хорватських колег про ситуацію на фронті та наслідки останніх атак Росії на українські міста.

Хорватія має значний досвід у виробництві роботизованих машин дистанційного розмінування, які вже допомагають в Україні. Ми будемо поглиблювати цю співпрацю. Ми високо цінуємо практичну підтримку Хорватії та останній 14-й пакет військової допомоги, схвалений цього тижня.»

Міністерство закордонних справ України

12 липня 2025 року

ANDRIJ SYBIHA ODRŽAO SASTANAK S MINISTROM OBRANE HRVATSKE IVANOM ANUŠIĆEM

Ministar vanjskih poslova Ukrajine Andrij Sybiha: „Imao sam sadržajan sastanak s potpredsjednikom Vlade Hrvatske, ministrom obrane Ivanom Anušićem i predstavnicima najvećih hrvatskih obrambenih tvrtki. Naš glavni prioritet je jačanje obrambenih sposobnosti Ukrajine. Dogovorili smo se o sljedećim koracima za proširenje vojno-tehničke suradnje između Ukrajine i Hrvatske, kao i o jačanju naših hitnih službi. Detaljno sam informirao svoje hrvatske kolege

o situaciji na bojišnici i posljedicama nedavnih ruskih napada na ukrajinske gradove. Hrvatska ima značajno iskustvo u proizvodnji robotskih strojeva za daljinsko razminiranje, koji već pomažu u Ukrajini. Produbit ćemo tu suradnju. Visoko cijenimo praktičnu podršku Hrvatske i najnoviji, 14. paket vojne pomoći odobren ovog tjedna“.

*Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine
12. srpnja 2025.
S ukrajinskog jezika prevela Olesja Martinjuk*

АНДРІЙ СИБІГА ПРОВІВ ЗУСТРІЧ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ХОРВАТІЇ АНДРЕЄМ ПЛЕНКОВИЧЕМ

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга 12 липня 2025 року провів зустріч із Прем'єр-міністром Республіки Хорватія Андреєм Пленковичем у Дубровнику.

Андрій Сибіга подякував голові хорватського Уряду за підтримку та надання 14 пакетів військової допомоги. Міністр поінформував про ситуацію на фронті та про нагальні потреби українських військових.

Сторони обговорили актуальні питання двостороннього порядку денного, зокрема перспективи співпраці між нашими країнами у сфері виробництва безпілотних літальних апаратів, гуманітарного розмінування, можливості відновлення енергетичного сектору України зруйнованого Росією.

Міністр висловив особливу вдячність Прем'єр-міністру за ініціативу провести у жовтні у Хорватії Першу міжнародну конференцію з питань допомоги ветеранам України.

Андрей Пленкович вчоргове підтвердив незмінну позицію Хорватії щодо підтримки України та висловив зацікавленість у продовженні конструктивного діалогу між Україною та Хорватією.

*Міністерство закордонних справ України
12 липня 2025 року*

ANDRIJ SYBIHA ODRŽAO SASTANAK S HRVATSKIM PREMIJEROM ANDREJEM PLENKOVIĆEM

Міністар ванjskih poslova Ukrajine Andrij Sybiha sastao se 12. srpnja 2025. godine u Dubrovniku s premijerom Republike Hrvatske Andrejem Plenkovićem.

Andriy Sybiha zahvalio je hrvatskom premijeru na podršci i osiguranju 14 paketa vojne pomoći. Ministar je informirao o stanju na fronti i hitnim potrebama ukrajinske vojske.

Stranke su razgovarale o aktualnim pitanjima bilateralnog dnevnog reda, posebno o izgledima za suradnju između dviju zemalja u području proizvodnje dronova, humanitarnog razminiranja i mogućnosti obnove energetskog sektora Ukrajine koji je uništila Rusija.

Ministar je izrazio posebnu zahvalnost premijeru na inicijativi da se u listopadu u Hrvatskoj održi Prva međunarodna konferencija o pomoći ukrajinskim veteranima.

Andrej Plenković još je jednom potvrdio nepromijenjen stav Hrvatske o podršci Ukrajini te izrazio interes za nastavak konstruktivnog dijaloga između Ukrajine i Hrvatske.

*Ministarstvo vanjskih poslova Ukrajine, 12. srpnja 2025.
S ukrajinskog jezika prevela Olesja Martinjuk*

УСПІШНО ПРОВЕДЕНА ЛІТНЯ ШКОЛА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ 2025

Сімнадцята за рахунком Літня школа української мови та культури для дітей і молоді української національної меншини в Республіці Хорватія і цього року зібрала у коло однодумців – 125 учасників з різних куточків Хорватії. Зацікавлених у вивченні української мови, культури, географії, народознавства, історії України було багато – це учні із Шумеча, Осієка, Петрівців, Слаковців, Вуковара, Кутіни, Липовлян, Соліна, Подстраного, Стобреча, Спліта, Славонського Брода, Рієки, Загреба, Старого Слатніка, Каніжи, Дугог Села, Великої Горіци, Карловца і Плєтерніци.

Організатором цього проекту виступила Українська громада Республіки Хорватія за фінансової підтримки Міністерства науки, освіти та молоді Республіки Хорватія.

Учасники Літньої школи – це учні віком від 7 до 18 років. Діти молодшого шкільного віку навчалися і активно відпочивали в Літній школі з 4 до 12 липня, а старші з 12 по 20 липня 2025 року. Табір був розташований у гостинному будинку відпочинку «Червоного Хреста» Жупанія, у приміщенні якого діти проживали і харчувалися, а на території закладу проводилися різноманітні творчі гуртки, розважальні програми та заключний урочистий концерт. Програма Літньої школи складалася з ранкової руханки, відвідування уроків у місцевій школі, танцювальних тренувань, післяобідніх гуртків, вечірніх заходів, відпочинку на морі та вечірніх прогулянок по місту. Кожного вечора у супроводі педа-

гогів діти мали можливість прогулятися набережною та насолодитися атмосферою вечірнього міста.

У неділю всі були присутні на Службі Божій у церкві Успіння Пресвятої Богородиці. Найзахоплюючою частиною дня для учнів був вільний час на Адріатичному морі, де вони могли відпочити після насиченого дня. Заняття Літньої школи проходили на базі місцевої початкової школи з оптимальними умовами для навчання, а навчальна програма включала такі предмети: українська мова та література (проф. Тетяна Кочнева, вчитель Давор Лагудза), українське народознавство, історія та географія України (Людмила Волошина, проф. Наташа Павлешен Тополко), музична культура (проф. Анамарія Нерад), український народний танець (Івіца Кшеві). Відповідальною за план і програму Літньої школи та її реалізацію була проф. Тетяна Кочнева Рамач, за організаційні питання відповідав Владо Карешин.

Базовим матеріалом для Літньої школи (молодша група) став навчальний двомовний посібник для дітей українського походження, які починають вивчати рідну мову «Українцем я зовуся, й тою назвою горжуся!». Посібник містить цікавий ілюстрований матеріал, який допоміг учням легко сприймати тексти і запам'ятовувати основи лексики, відкривати для себе скарбниці українського народу. Автори Т. Кочнева і Д. Лагудза зробили збірник з великою любов'ю до української мови, яку вчителі Літньої школи передали своїм маленьким вихованцям. Посібник, надрукований за фінансової

підтримки Міністерства науки, освіти та молоді Республіки Хорватія, став незамінним помічником у пізнанні української мови, традицій та культури, розвитку мовних навичок і формуванню глибокого розуміння української спадщини.

Проект проведення Літньої школи української мови і культури є одним із найважливіших проєктів Української громади РХ, який виконує важливу освітню мету. Шляхом балансування уроків і активностей, запланованих програмою та вільного часу, де діти практикують свої мовні навички, аналізують інформацію отриману на уроках, формується великий дружній колектив. Мета проєкту – усвідомлення учнями свого етнічного походження, поглиблення знань про українську культуру, мову та традиції українського народу була досягнута. Також одним із важливих завдань Літньої школи було об'єднати дітей з різних регіонів, створити теплу дружню атмосферу, де кожен міг відчувати себе частиною великої української родини.

Учасники Літньої школи мали щоденний розклад, наповнений різноманітними навчально-виховними та творчо-розважальними програмами, спрямованими на засвоєння та вдосконалення української мови і культури.

Яскравою вершиною насиченого тижня став заключний концерт, на якому учні показали свою творчість,

завзяття і не тільки. Вже стало традицією на заключний урочистий концерт Літньої школи вдягати вишиту сорочку. Ця традиція виховувалася роками. Адже вишиванка – це не мода, це генетичний код українців. Одягаючи вишиванку, люди не просто прикрашають себе, вони представляють історію свого народу. У візерунках – зашифровані молитви, символи стихій, побажання долі. Вишиванка – це символ сучасної гордості. Гордості за український народ і його культуру, гордості за те, що українці є нащадками сильної, незламної, духовної, величної нації.

У патріотичному дусі відбулися літературно-музичні вечори «Українцем я зовуся й тою назвою горжуся» (молодша група) і «Я українець! Це вся моя автобіографія» (старша група), присвячені 130-річчю від дня народження дитячого письменника Юрія Шкрумеляка, творчість якого мала патріотичне спрямування та 90-річчю від дня народження Василя Симоненка – українського поета і журналіста, діяча українського опору, шістдесятника. Патріотично і піднесено, з гідністю учні напам'ять декламували вірші Юрія Шкрумеляка, які вивчили на уроках під час Літньої школи: «Учися, дитино..», «Молитва за рідну мову», «Слово української дитини», «Де Україна?», «Ми є діти українські», Олеся

Лупія «Могутня сила», Валентини Бондаренко «Українською говори», Дмитра Білоуса «Якщо з українською мовою в тебе, друже, не все гаразд...», Миколи Лотоцького «Мова», Дмитра Павличка «Мова», Василя Діденка «Я не останній з могікан», Василя Симоненка «Де зараз ви, кати мого народу?...», «Україні», «Лебеді материнства», «Задивляюсь у твої зіниці», «Минуле не вернеть, не виправить минуле», «Ти знаєш, що ти – людина». Вірші українських письменників у виконанні учнів зворушили глядачів, адже твори, насичені любов'ю до Батьківщини, підкреслюють важливість національної ідентичності, викликають почуття гордості за народ, який і зараз бореться за свою незалежність.

Цікавим моментом на літературному вечорі в молодшій групі був виступ театрального гуртка Літньої школи. Під керівництвом вчителя Давора Лагудзи, який залучений до цього проекту вже 13 рік поспіль, учні майстерно представили глядачам українську народну казку «Пан Коцький», при тому, що вони не тільки вивчили свої ролі напам'ять, а й активно, разом з вчителем, приймали участь у виготовленні костюмів головних героїв казки.

Верхів'ям літературно-музичного вечора у старшій групі було виконання хоровим колективом школи духовного гімну України «Боже великий, єдиний, нам Україну храни» Миколи Лисенка і Олександра Кониського. Дякуючи музичному керівнику Анімарії Нерад, учні за короткий час вивчили цю урочисту пісню в два голоси та піднесено виконали її на заключному концерті. Усі

пісні, які вибрані для Літньої школи, були народні і виконані на концерті під музичний супровід вчительки на акардеоні без фонограми. Музичний керівник Анамарія Нерад – справжня знахідка для педагогічного колективу Літньої школи. Життєрадісна і промениста, а водночас працелюбна і допитлива, вона кожен урок перетворила на захоплююче заняття. Спільний результат праці учнів і вчителя – це вивчені напам'ять українські народні пісні: «Ой, ходила дівчина бережком...», «Комарик», «Тиха вода», жартівлива пісня «Поїхала баба в ліс», а також Державні гімни Хорватії і України та духовний гімн України.

Цікавими і творчими були пізнавально-розважальні програми Літньої школи. Успішно проведені традиційні «Козацькі змагання» – свято сили, мужності, кмітливості, єдності, козацької звитяги. Захід сприяв фізичному розвитку юнаків, допоміг укріпити командний дух, почуття єдності колективу. Не цьому заході були присутні високі гості: членкиня Ради з питань національних меншин РХ Марія Мелешко і представник української національної меншини Сісачко-мославачкої області Мірко Федак.

Цікаво відбувся музичний конкурс на вміння слухати і впізнавати українську сучасну, народну і класичну мелодію. В ігровій формі були поглиблені знання учнів про українську пісню.

Художній конкурс цього року був проведений під гаслом «Всі ми діти українські». Він розкрив мистецький потен-

ціал учнів. Дитячі роботи були креативні, насичені емоціями і висловлювали одне спільне бажання – діти України хочуть миру!

Проведений і конкурс ерудитів «Що ми знаємо про Україну?», який сприяв пізнавальному інтересу учнів, розвитку творчих здібностей, формуванню культури спілкування.

Надзвичайно цікаво проведені творчі гуртки: майстер клас з петріківського розпису, декоративного розпису тканини (вибійки), виготовлення ляльки-мотанки з вовняних ниток. Захоплюючим для дітей було ознайомлення з одним із найстаріших способів декорування одягу вибієюю. Гурткове заняття з цієї теми завзято провела випускниця мистецького коледжу Людмила Волошина. На початку заняття викладачка розповіла про історію виникнення цього особливого мистецтва, яке зародилося в глибині українських традицій і представляє собою своєрідний друк на тканині певних візерунків. Діти з великим захопленням слухали про техніку вироблення вибійки, тобто як наносити на тканину візерунок за допомогою дерев'яного штампу з різьбленими узорами. Друга частина заняття була практичною, крок за кроком, учні за підтримки пані Людмили опанову-

вали техніку вибійки. Дітям було цікаве все – від вибору орнаменту, кольору до нанесення візерунку за допомогою штампу на торбинку і наплічник. Результати були неперевершені – море позитивних емоцій і задоволення за успішно виконану працю, яка в цей день ожила в маленьких дитячих руках і як століття тому, продовжує говорити мовою краси, глибини і пам'яті. Адже вибійка – це мова без слів з тисячолітнім словником.

Не менш цікаво відбулися майстер класи з вироблення ляльки-мотанки і петріківського розпису. Якщо з технікою петріківського розпису деякі учні вже були ознайомлені з попередніх літніх шкіл, то виготовлення ляльки-мотанки саме з ниток, було для них новинкою. Лялька-мотанка є важливим символом національної ідентичності та культурної спадщини українського народу і втілює в собі давні традиції. Повторюючи за вчителем рухи намотування ниток, за певний час у дитячих руках з'явилася мотанка – іграшка-символ української національної культури, лялька-оберіг, яка несе власнику щастя, здоров'я та захист від негативної енергії.

Незамінним елементом програми Літньої школи є український народний танець, який як феномен культурної спадщини відіграє важливу роль у процесі само-

ідентифікації українців, відображаючи їхню історичну пам'ять, передає наступним поколінням цінності української культури. Тому вивчення українського народного танцю стає необхідним кроком для збереження національної ідентичності. Саме танець виховує нове покоління на основі національних цінностей і допомагає зберегти, відродити і популяризувати культурну спадщину України. Цьогоріч юні танцюристи на чолі зі своїм керівником Івіцом Кшеві, який має багаторічний досвід у цій справі, вразили всіх, показавши не просто рух під музику, а справжню форму вираження національної свідомості, емоцій, енергії, краси та символіки. Кожен крок, кожен жест танцюристів мав особливе значення і представив історію і культуру українського народу.

Вивчені і представлені хореографічні композиції для наймолодших: «Плескач», «Поліській козачок», буковинський танок «Тропотянка», сучасна хореографія «Це моя Україна», яка поєднала в собі традиційні елементи з сучасними танцювальними техніками і зробила танець актуальним та захоплюючим для глядачів, жіночий ліричний танець, який полонив усіх своєю ніжністю і грацією "Вишивальниці".

Українські танці є важливою складовою культурного діалогу між поколіннями, саме вони допомагають зберегти й передати традиції і цінності українського народу. Дуже важливо, щоб знання, отримані з хореографії у Літній школі, діти використовували у своїх культурно-просвітніх товариствах, мета яких і є збереження української культурної спадщини.

Яскравою кульмінацією, підсумком і результатом насиченого тижня, повного сумлінного навчання, змагань

та розваг, стали заключні концерти Літньої школи, які відбулися 11 липня (молодша група) та 19 липня (старша група). На урочистих вечорах учні показали свою творчість, наполегливість, завзяття, уміння та набуті в школі знання. Урочиста програма концерту об'єднала українські народні танці, українські народні пісні, сучасні і народні хореографічні композиції, патріотичні вірші класиків, які учні декламували напам'ять виразно і натхненно. Вразило присутніх авторське виконання вірша та сучасний музичний твір Олександра Зінченка виконаний на гітарі.

Величності заходу надали вишиванки, які майоріли на учнях Літньої школи та святково прикрашена сцена.

Завершальним етапом урочистого концерту було вручення свідоцтв про закінчення Літньої школи та грамот за відмінні успіхи. З вітальними словами до учнів Літньої школи звернулися голова Української громади РХ Влодо Карешин, представник української національної меншини Бродсько-Посавської області Микола Застрижний, представник української національної меншини Сісачко-Мославачкої області Мірко Федак. Дорослі побажали дітям і далі зберігати свою ідентичність, долучатися до українських товариств у своїх осередках, не забувати про Україну і її тяжку боротьбу за незалежність, відвідувати Літні школи та уроки рідної мови, які є додатковим джерелом знань про Україну, місцем мовної практики. Викладачам висловлена подяка за терпіння, любов до дітей, до рідної мови, яку вони передали своїм вихованцям під час Літньої школи.

Тетяна Рамач

USPJEŠNO PROVEDEN PROJEKT “LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE 2025.”

Sedamnaesta po redu, Ljetna škola ukrajinskog jezika i kulture za djecu i mlade pripadnike ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i ove je godine okupila 125 sudionika iz raznih krajeva Hrvatske. Zainteresirani za učenje ukrajinskog jezika, kulture, geografije, narodoznanstva i povijesti Ukrajine došli su iz Šumeća, Osijeka, Petrovaca, Slakovaca, Vukovara, Kutine, Lipovljana, Solina, Podstrane, Stobreča, Splita, Slavonskog Broda, Rijeke, Zagreba, Starog Slatnika, Kaniže, Dugog Sela, Velike Gorice, Karlovca i Pleternice. Organizator projekta bila je Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske.

Sudionici Ljetne škole bili su učenici u dobi od 7 do 18 godina. Djeca mlađe školske dobi pohađala su školu i aktivno se odmarala od 4. do 12. srpnja, a starija skupina od 12. do 20. srpnja 2025. godine. Kamp je bio smješten u odmaralištu Hrvatskog Crvenog križa Županja u Rogoznici, gdje su djeca boravila i hranila se, a u prostoru ustanove održavale su se različite kreativne radionice, zabavni programi te završni svečani koncert. Program škole sastojao se od jutarnje tjelo-vježbe, pohađanja nastave u mjesnoj osnovnoj školi, plesnih treninga, popodnevnih radionica, večernjih aktivnosti, kupanja u moru i večernjih šetnji. Svake večeri djeca su u pratnji nastavnika mogla prošetati rivom i uživati u atmosferi večernjeg grada.

U nedjelju su svi prisustvovali Svetoj liturgiji u crkvi Uznesenja Presvete Bogorodice. Najzujudljiviji dio dana učenicima bio je slobodno vrijeme provedeno na Jadranskom moru, gdje su se opušitali nakon ispunjenog dana. Nastava se odvijala u prostorima lokalne osnovne škole u optimalnim uvjetima za rad, a obrazovni program obuhvaćao je predmete: ukrajinski jezik i književnost (prof. Tetyana Kochnyeva i učitelj Davor Lagudza), ukrajinsko narodoznanstvo, povijest i zemljopis Ukrajine (Ljudmyla Vološina, prof. Nataša Pavlešen Topolko), glazbena kultura (prof. Anamarija Nerađ), ukrajinski narodni ples (Ivica Kševi). Za program i provedbu škole bila je odgovorna prof. Tetyana Kochnyeva Ramač, a za organizacijske poslove Vlado Karešin.

Temeljni materijal za mlađu skupinu bio je dvojezični udžbenik „Ukrajincem se zovem i tim se imenom ponosim!“. Ilustrirani sadržaji olakšali su učenicima razumijevanje i usvajanje osnovnog vokabulara, otkrivanje bogatstva ukrajinske kulture. Autori udžbenika, T. Kochnyeva i D. Lagudza, izradili su ga s velikom ljubavlju prema jeziku, a učitelji su tu ljubav prenijeli na svoje učenike. Udžbenik je tiskan uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH i postao je neizostavan alat za učenje jezika, tradicije i kulture.

Projekt Ljetne škole jedan je od najvažnijih projekata Ukrajinske zajednice RH s naglašenom obrazovnom svrhom. Uravnoteženjem nastave i slobodnih aktivnosti učenici su razvijali jezične vještine, produbljivali znanja i gradili zajed-

ništvo. Cilj je bio osvijestiti etničko podrijetlo i ojačati znanja o ukrajinskoj kulturi, jeziku i tradiciji – što je bilo ostvareno. Dodatni zadatak je bio povezati djecu iz različitih dijelova Hrvatske i stvoriti ozračje zajedništva velike ukrajinske obitelji.

Učenici su imali ispunjen dnevni raspored s različitim obrazovno-odgojnim i kreativno-zabavnim sadržajima. Vrhunac sadržajnog tjedna bio je završni koncert na kojemu su učenici pokazali svoju kreativnost, predanost i još mnogo toga. Već je postala tradicija da se na završni svečani koncert Ljetne škole nosi izvezena košulja. Ta se tradicija njegovala godinama. Naime, vezena košulja nije moda, ona je genetski kod Ukrajinaca. Kada je ljudi obuku, ne samo da se ukrašavaju, već predstavljaju povijest svoga naroda. U uzorcima su skriveni simboli prirodnih sila, molitve i prihvaćenje sudbine. Vezena košulja je simbol suvremenog ponosa – ponosa na ukrajinski narod i njegovu kulturu, ponosa na to što su Ukrajinci potomci snažnog, nesalomljivog, duhovnog i veličanstvenog naroda.

U domoljubnom duhu održane su književno-glazbene večeri „Ukrajincem se zovem i tim se imenom ponosim“ (mlađa skupina) i „Ja sam Ukrajinac! To je cijela moja autobiografija“ (starija skupina), posvećene 130. obljetnici rođenja dječjeg pisca Jurija Škrumeljaka, čije je stvaralaštvo imalo domoljubnu usmjerenost, te 90. obljetnici rođenja Vasilja Symonenka – ukrajinskog pjesnika i novinara, pripadnika ukrajinskog otpora i pokreta šezdesetnika.

Domoljubno i uzvišeno, s dostojanstvom, učenici su recitali napamet pjesme Jurija Škrumeljaka koje su naučili na

nastavi tijekom Ljetne škole: „Uči se, dijete...“, „Molitva za materinji jezik“, „Riječ ukrajinskog djeteta“, „Gdje je Ukrajina?“, „Mi smo djeca ukrajinska“, pjesme Olesja Lupija „Moćna sila“, Valentine Bondarenko „Govori ukrajinski“, Dmytra Bilousa „Ako s ukrajinskim jezikom nisi, prijatelju, baš na ti...“, Mykole Lotočkog „Jezik“, Dmytra Pavlyčka „Jezik“, Vasylja Didenka „Ja nisam posljednji Mohikanac“, Vasylja Symonenka: „Gdje ste sada, krvnici moga naroda?...“, „Ukrajini“, „Labudovi majčinstva“, „Zagledan u tvoje zjenice“, „Prošlost se ne vraća, ne ispravlja se prošlost“, „Znaš li ti da si – čovjek“.

Pjesme ukrajinskih književnika u izvedbi učenika dirnule su gledatelje, jer su djela prožeta ljubavlju prema Domovini, naglašavaju važnost nacionalnog identiteta i pobuđuju osjećaj ponosa prema narodu koji i danas vodi borbu za svoju neovisnost.

Zanimljiv trenutak književne večeri u mlađoj skupini bio je nastup dramske skupine Ljetne škole. Pod vodstvom učitelja Davora Lagudze, koji je već 13. godinu zaredom uključen u ovaj projekt, učenici su na vješt način prikazali ukrajinsku narodnu bajku „Gospodin Mačak“, pri čemu su ne samo naučili svoje uloge napamet, nego su i aktivno, zajedno s učiteljem, sudjelovali u izradi kostima glavnih likova bajke.

Vrhunac književno-glazbene večeri u starijoj skupini bilo je izvođenje duhovne himne Ukrajine „Bože veliki, jedini, čuvaj nam Ukrajinu“ Mykole Lysenka i Oleksandra Konyskog u izvedbi školskog zbora. Zahvaljujući glazbenoj voditeljici Annamariji Nerađ, učenici su u kratkom vremenu naučili ovu svečanu pjesmu pjevati dvoglasno i uzvišeno je izveli na završnom koncertu.

Sve pjesme koje su odabrane za Ljetnu školu bile su narodne i izvedene na koncertu uz glazbenu pratnju učiteljice na harmonici, bez korištenja fonograma. Glazbena voditeljica Anamarija Nerad prava je dragocjenost u pedagoškom timu Ljetne škole. Vedra, a istovremeno marljiva i znatiželjna, svaki je sat pretvorila u zanimljivo i poticajno iskustvo. Zajednički rezultat rada učenika i učiteljice su napamet naučene ukrajinske narodne pjesme: „Oj, hodala djevojka uz obalu...“, „Komaryk“, „Tiha voda“, šaljiva pjesma „Otišla baka u šumu“, kao i državne himne Hrvatske i Ukrajine te duhovna himna Ukrajine.

Ljetna škola obogatila je učenike i raznim edukativnim radionicama. „Kozacke igre“ razvijale su snagu, snalažljivi-

vost i timski duh. Natjecateljskom programu „Kozacke igre“ nazočili su gosti: članica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Meleško i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije Mirko Fedak.

Na glazbenom kvizu učenici su prepoznavali narodne i suvremene ukrajinske melodije. Likovni natječaj „Svi smo mi djeca Ukrajine“ otkrio je umjetnički talent djece, a radovi su poručili – djeca Ukrajine žele mir!

Na kvizu znanja „Što znamo o Ukrajini?“ učenici su pokazali znatiželju i komunikacijske vještine. Izvedene su kreativne radionice: petrykivski i tekstilni ukrasi (vybyvka), izrada lutke-motaneke. Posebno su se djeca oduševila vybyv-

kom – starim načinom ukrašavanja tkanine pomoću drvenih žigova. Radionicu je vodila umjetnica Ljudmyla Vološina, koja ih je uvela u povijest i tehniku izrade. Djeca su samostalno odabirala motive i bojom oslikavala torbice i ruksake. Rezultati – neprocjenjivi: radost, ponos i vještine koje pričaju bez riječi.

Zanimljive su bile i radionice izrade lutke-motan-ke i petrykivskog slikanja. Dok su neki učenici već ranije bili upoznati s tehnikom petrykivskog slikanja tijekom prethodnih Ljetnih škola, izrada lutke-motanke od vunjenih niti bila je za njih pravo otkriće – nit po nit, djeca su stvarala lutku koja simbolizira sreću i zaštitu. Lutka-motanka važan je simbol nacionalnog identiteta i kulturne baštine ukrajinskoga naroda te u sebi utjelovljuje drevne tradicije. Ponavljajući za učiteljicom pokrete namotavanja niti, nakon nekog vremena u dječjim se rukama pojavila motanka – igračka, simbol ukrajinske nacionalne kulture, lutka-zaštitnica koja svom vlasniku donosi sreću, zdravlje i zaštitu od negativne energije.

Neizostavni element programa Ljetne škole je ukrajinski narodni ples, koji kao fenomen kulturne baštine ima važnu ulogu u procesu samoidentifikacije Ukrajinaca. On odražava njihovu povijesnu memoriju i prenosi vrijednosti ukrajinske kulture novim generacijama. Stoga učenje ukrajinskog narodnog plesa postaje nužan korak za očuvanje nacionalnog identiteta. Upravo ples odgaja nove generacije na temelju nacionalnih vrijednosti i pomaže očuvati, obnoviti i popularizirati kulturnu baštinu Ukrajine.

Ove godine mladi plesači, pod vodstvom voditelja Ivice Kševija, koji ima dugogodišnje iskustvo u ovom području, oduševili su sve prisutne pokazavši ne samo kretanje u ritmu glazbe, već i pravu formu izražavanja nacionalne svijesti, emocija, energije, ljepote i simbolike. Svaki korak, svaki pokret plesača imao je posebno značenje i predstavljao priču o povijesti i kulturi ukrajinskog naroda.

Naučene i izvedene koreografske kompozicije bile su: „Pleskač“, „Poljski kosač“, bukovinski ples „Tropotjanka“, suvremena koreografija „Ovo je moja Ukrajina“, koja je spojila tradicionalne elemente sa suvremenim plesnim tehnikama i učinila ples aktualnim i zanimljivim gledateljima, te ženski lirski ples koji je sve osvojio svojom nježnošću i gracioznošću – „Vezilje“.

Ukrajinski plesovi važna su sastavnica kulturnog dijaloga između generacija – upravo oni pomažu u očuvanju i prenošenju tradicija i vrijednosti ukrajinskog naroda. Vrlo je važno da znanja stečena na satovima koreografije tijekom Ljetne škole djeca primjenjuju u radu svojih kulturno-prosvjetnih društava, čiji je cilj očuvanje ukrajinske kulturne baštine.

Sjajna kulminacija, sažetak i rezultat tjedna ispunjenog marljivim učenjem, natjecanjima i zabavom bili su završni

koncerti Ljetne škole, koji su se održali 11. srpnja (mlađa skupina) i 19. srpnja (starija skupina). Na svečanim večerima učenici su pokazali svoju kreativnost, upornost, zalaganje, vještine i znanje stečeno u školi.

Svečani program koncerta objedinio je ukrajinske narodne plesove, ukrajinske narodne pjesme, suvremene i tradicijske koreografske kompozicije te domoljubne stihove klasičnih pjesnika koje su učenici recitali napamet – izražajno i nadahnuto. Posebno su dojmile publiku autorska izvedba pjesme i suvremeno glazbeno djelo Oleksandra Zinčenka, izvedeno na gitari.

Dodatnu svečanost događaju dale su vezene košulje koje su nosili učenici kao i svečano ukrašena pozornica.

Završna etapa svečanog koncerta bilo je uručenje potvrda o završenoj Ljetnoj školi i pohvalnica za izvanredan uspjeh. S prigodnim riječima učenicima Ljetne škole obratili su se predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Nikola Zastrižni i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije Mirko Fedak.

Odrasli su djeci poželjeli da i dalje čuvaju svoj identitet, uključuju se u rad ukrajinskih društava u svojim sredinama, da ne zaborave Ukrajinu i njezinu tešku borbu za neovisnost, te da nastave pohađati ljetne škole i sate materinskog jezika, koji su dodatni izvor znanja o Ukrajini i prostor za jezičnu praksu.

Učiteljima je iskazana zahvalnost za njihovo strpljenje, ljubav prema djeci i materinskom jeziku, koju su s velikom predanošću prenijeli svojim učenicima tijekom nastave.

Tetjana Ramač

RODITELJI O LJETNOJ ŠKOLI 2025.

Već drugu godinu zaredom, naš sin Danilo je sudionik ljetne škole u Rogoznici, koju organizira središnja organizacija Ukrajinaca u Hrvatskoj, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske.

Prve godine kada je Danilo bio pozvan sudjelovati u ljetnoj školi, nije bio siguran kakva zaduženja će ga čekati tamo.

I tako već ove godine prioritet je bio uspješno završiti prvi razred srednje škole i napokon opet oputovati u Rogoznicu u ljetnu školu. Susret s prijateljicama i prijateljima iz Slavonskog Broda, Lipovljana, Zagreba Vukovara te drugih gradova i sela Hrvatske čekao je cijelu godinu.

Najljepši trenuci su mu večernji edukativni, natjecateljski i sportski programi, kupanje i najviše druženje kako s prijateljima, tako i sa profesorima i voditeljima škole.

Također, on jako dobro pamti prelijepu atmosferu na satima ukrajinskog jezika, glazbene kulture, ukrajinskog narodnog plesa što ostaje u sjećanju za cijeli život.

Posebno zadovoljstvo koje je ostalo u lijepom sjećanju našeg Danila ove godine, bilo je zaduženje biti voditelj svečanog programa na završnom koncertu.

Osam dana škole prošlo je neprimjetno. Već sljedeći vikend nakon završetka ljetne škole, dobar dio društva iz Rogoznice produljio je druženje na rođendanu u Slavonskom Brodu.

Kao roditelji, vrlo smo zahvalni Ukrajinskoj zajednici RH za projekt Ljetne škole jer takvi projekti educiraju našu djecu, bude u njima nacionalnu svijest i ne daju zaboraviti svoju povijest, podrijetlo, kulturu a također, u budućnosti, preuzeti organizaciju istih.

Vlado Tvrdovski, Karlovac

Ljetnu školu za ukrajinski jezik i kulturu pohađaju mi dva sina već nekoliko godina. U kratkom vremenu usvoje puno, a sve je naučeno na kreativan način.

Nekada sam i sama išla u ovu školu, te mi je ostala kao prekrasna uspomena.

Djeca stvaraju nova prijateljstva, a u slobodno vrijeme se kupaju, odmaraju, imaju sportske aktivnosti. Program je odličan, djeca svake godine žele ići ponovno!

Maja Ružić, Slavonski Brod

Ljetna škola ostavlja za sobom okus radosti, slobode, novog znanja, vještina i sposobnosti u ukrajinskoj kulturi, materinskom jeziku, tradiciji, umjetnosti itd.

Vrijeme koje dijete provede u Ljetnoj školi odlično je iskustvo stjecanja samostalnosti, odgovornosti, kreativnosti i, što je najvažnije, ugodnih uspomena, što je posebno važno za djecu u ovom teškom ratnom vremenu.

Izražavam veliku zahvalnost organizatorima i učiteljima na njihovoj ljubavi prema radu i podršci!

Želja djece da se tamo vrate sljedećeg ljeta je, mislim, najbolja zahvala za vaš trud, poštovani učitelji!

Julija Ahacheva, Osijek

БАТЬКИ ПРО ЛІТНЮ ШКОЛУ 2025

Цього літа в нас стільки яскравих моментів, що хочеться поділитися хоча б частинкою. Донечка їздила в Рогозницю, вивчати українську мову і культуру в Літній школі, яку організувала Українська громада Республіки Хорватія.

Повернулася дуже щаслива, з купою вражень, нових друзів і яскравих історій, які досі розповідає з вогником в очах.

Нас дуже вразила українська Літня школа у Хорватії. Вразило те, що далеко від України і рідної домівки представники української меншини так дбайливо плекають традиції українського народу та рідну мову, створюючи для дітей атмосферу тепла, єдності й любові до свого.

Неймовірно те, що діти з різних міст і сіл Хорватії об'єднуються навколо української культури та знаходять спільну мову не тільки в прямому, а й у переносному значенні. Неможливо передати словами всі ті емоції, з якими донька повернулася додому, але й багато чого видно по світлинах, зроблених під час Літньої школи. Діти багато вивчили, дізналися нового, але разом з тим чудово відпочили, оздоровилися на берегах Адріатики та знайшли нових друзів.

Окрема подяка організаторам та вчителям школи за турботу, неймовірну атмосферу і ті щасливі миті, які ви подарували нашим дітям.

*Анастасія Шурочкіна, Слаковці
Вуковарсько-сріємська область*

Літняшкола залишає за собою смак радості, волі, нових і закріплених знань, умінь та навичок з української культури, рідної мови, традицій, творчості тощо. Час, проведений дитиною в Літній школі, – це яскравий досвід набуття самостійності, відповідальності, творчих поробок і, найголовніше, приємних спогадів, що особливо важливо дітям у цей тяжкий час війни.

Велику вдячність висловлюю організаторам і вчителям за любов до праці, за підтримку!

Бажаю дітям повернутися туди наступного літа, гадаю, і є найкраща оцінка ваших зусиль, шановні вчителі!

Юлія Агачева, Осієк

Цього літа наша донечка Олівія поїхала в дитячий табір – Літню школу з вивчення української мови та культури в м. Рогозниця. Цей час, який вона провела в цьому чудовому місці, виявився для неї дуже яскравим, незабутнім та натхненним. Особливо в цей непростий час, коли в Україні розпочалась війна і наші діти вимушено опинились далеко від рідного краю, дуже приємно бути огорнутим українським середовищем, приймати участь у майстер-класах, вивчати нові українські пісні, вірші, танці, приймати участь в урочистому концерті. І це все в колі чудових викладачів, нових друзів та в оточенні неперевершеної природи.

Олівія кожного дня телефонувала і з великим захопленням розповідала про яскраві події кожного насиченого дня.

Дуже дякуємо за можливість провести незабутньо та яскраво час в огорнутому українським середовищем місці, організаторам, всім, хто долучився до того, щоби ця подія відбулася, Українській громаді Республіки Хорватія, КПТ українців «Карпати» Липовляни, а також, звісно, державі Хорватії, яка стала нашою другою домівкою!

Оксана Михайлова, Кутіна

PUTIN PRED HAŠKIM SUDOM - KROZ EMOCIONALNI SVIJET DJEVOJČICE IZ MARIUPOLJA

Nagrađivana hit-predstava „The Hague“ Nacionalnoga kazališta „Ivan Vazov“ iz Sofije, ukrajinske autorice Saše Denisove, u režiji Bugarina Galina Stoeva predstavljena je u HNK pl. Zajcu 18. srpnja 2025. godine. Predstava ostavlja dubok trag zbog zaista aktualne teme izravno vezane za našu neposrednu stvarnost, vrhunske glume i sjajne režije.

"Sviđa mi se ideja da dijete priča priču. To je kao »trash« verzija »Alise u zemlji čudesa«, ali više kao jedna sezona u paklu", rekao je redatelj predstave „The Hague“ Galin Stoev.

Izvedba je rađena na principu zrcala, a priča je o napadu Rusije na Ukrajinu i zamišljeno suđenje Putinu i njegovim najbližim suradnicima za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti na sudu u Hagu, doživljeno kroz misli i osjećaje jedne ukrajinske djevojčice iz Mariupolja, pa je to zapravo kazališna fantazija - istovremeno i komična i jeziva. Kroz više od dva sata neprekidne igre glumačkog ansambla, pred publikom se odvija stvarnost protkana fikcijom pod plaštem drame i stvarnih događaja, a sve to isprepleteno duhovitošću, grčem i suzama jer se odvija cijeli jedan svijet poznatih događaja i prepoznatljivih političkih rečenica još poznatijih osoba s imenom i prezimenom, nadopunjenih ratnim, teškim pričama i obiteljskim tragičnim rasulima i sve to doživljeno dječjim očima. Vrlo jednostavna scenografija sastavljena od površina na kotačima različitih veličina i visina koje se razmještaju po pozornici u skladu s događajima izvedbe, kao i pomični dio koji se spušta iz visine i ocrta zatvor u kojemu se nalaze optuženici, s prevladavajućom sivom i crnom bojom, utjelovljuje temu kojom se bavi predstava. Ogromna količina teksta bila je sinkronizirana hrvatskim jezikom u prijevodu sa bugarskog a svaka izgovorena rečenica imala je svoju težinu i značaj, svoju dubinu, snagu i gorčinu, kao i emocionalni raspon 18 likova predstave koji su nam se izvedbom oslikali. Putina je odglumila bugarska glumica, a redatelj pojašnjava ismijavanje Putina na ovakav način, jer kao lik gubi svoju moć i postaje smiješan, a smijeh je snažno oružje otpora i preživljavanja. Redatelj, dramaturginja i svi glumci na ovoj predstavi postali su ambasadori kulture, jer kazalište mora

ostati mjesto otpora zlu i neumjerenoj želji za moći. Predstava „The Hague“ daje nam smjernice u kojem pravcu treba doživljavati i razmišljati o svijetu čiji smo dionici, o ratovima, politici, tragedijama i našoj odgovornosti u pronalasku načina kako se vratiti na staze koje nas vode u suživot sa svima, jer mi smo dio univerzuma i imamo neograničene mogućnosti učiniti naše postojanje u sadašnjem vremenu boljim i ugodnijim. Za sada to očitito ne možemo ili ne želimo, jer povijest se neumitno ponavlja bez ispravaka a mi i dalje bespomoćno gledamo svoje propadanje.

O samoj predstavi - nevjerojatno teškoj predstavi za percipirati... djevojačkom snu i njezinoj viziji osude ruskog cara i njegove pratnje od strane Međunarodnog suda pravde u Hagu.

U predstavi ima mnogo epizoda koje su temeljene na dokumentarnim materijalima (mukotrpan rad scenaristkinje Saše Denisove). U jednom trenutku djevojka iz Mariupolja zapjeva himnu Ukrajine, i tada se jednostavno prisilite da ne ustanete, shvaćajući da je to predstava u kazalištu (poštovanje prema redatelju Galinu Stoevu). Bilo je nekoliko takvih trenutaka tijekom predstave - trenutaka potpunog spajanja stvarnosti sadašnjosti i događaja na pozornici. I premda je ova predstava bila na pozornici riječkog Narodnog kazališta, bilo je mnogo Ukrajinaca u publici, i svi su imali takvu percepciju i osjećaj. I ne samo Ukrajinci...

Dramaturginja i redatelj su me pozvali da im se pridružim nakon predstave. Tijekom rasprave, Hrvati su povukli paralelu i sličnost događaja iz svog Domovinskog rata.

Intendantica kazališta Dubravka Vrgoč rekla je da je ponosna što program Riječkih ljetnih noći uključuje tako atraktivnu hit predstavu, zbog koje sam posebno zahvalna intendantici Vrgoč što podržava borbu Ukrajine za njezinu državnost. Hvala na hrabrosti da pokrenu ovu temu redatelju Galinu Stoevu i scenaristkinji Saši Denisovoj i svim glumcima na promicanju teme otkrivanja Putinovih ratnih zločina. Publika je zahvalila glasnim pljeskom i podržavajućim usklikima "bravo!".

Olga Kaminska

NAJMLAĐI KARDINAL KATOLIČKE CRKVE SLUŽIO ARHIJEREJSKU LITURGIJU U RIJECI

Ukrajinski kardinal vladika Bychok: Uvijek poštujujte i prakticirajte molitvu i post

Na 5. nedjelju po Duhovima i spomen svetih otaca prvih šest ekumenskih sabora, 13. srpnja 2025. vladika Mykola Bychok, najmlađi kardinal Katoličke Crkve i ukrajinski grkokatolički biskup Melbournea služio je arhijerejsku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije (poznata kao Vela crkva ili Assunta) u Rijeci. S kardinalom Bychokom suslužili su vladika Milan Stipić, biskup križevački, dvojica ukrajinskih grkokatoličkih biskupa, vladika Petro Loza i Mihail Koltun te grkokatolički i rimokatolički svećenici i dva đakona.

Na liturgiji su se okupili zajedno grkokatolici, uglavnom Ukrajinci s područja Rijeke, kao i rimokatolički vjernici ove župe.

Kardinal Bychok, interpretirajući evanđeoski ulomak u kojem je Isus istjerao zloduhe iz opsjednutoga u gerazenskom kraju, istaknuo je da Isus, kao što je došao pomoći u taj kraj, dolazi i u grad Rijeku, kako bi išao u susret onima koji plaču, da bi pomogao onima koji su u potrebi, da bi pokazao da on nije daleko, nego da nam je jako blizu. "Današnje evanđelje nam pokazuje da postoje dva svijeta, evanđeoski svijet dobra i đavolski svijet zla. Isus nas je poučio kako se izgoni taj zli svijet – molitvom i postom. Zato uvijek poštujujte i prakticirajte molitvu i post" naglasio je kardinal.

Govoreći o obitelji, kardinal Bychok je rekao: „Mnoge obitelji, ne samo ukrajinske, proživljavaju muke i teškoće zbog rata. No, ne samo one. Sve obitelji u svijetu doživljavaju veliku krizu, ako ne krizu, često su pod velikim udarima. Društvo 21. stoljeća želi nam prezentirati oblik obitelji koji je potpuno suprotan i drugačiji od onoga što mi kao kršćani zamišljamo. Prije svega, obitelj je mala „kućna Crkva“, u kojoj dijete rastući sve više upoznaje ljubav prema Bogu. Molimo se zato danas osobito za sve obitelji u Hrvatskoj i sve ukrajinske obitelji koje su ranjene ratom“ pozvao je kardinal Bychok.

Na kraju je ukrajinski kardinal zahvalio Riječkoj nadbiskupiji i župniku Assunte don Francetiću na gostoprimstvu, kao i svima koji su došli na liturgiju. „Vaše riječi, a posebno vaše oči, najviše su me dotaknule. Hvala i biskupima, časnim sestrama, monahinjama, monasima koji su ovdje s nama i zboru koji je pjevao anđeoskim glasovima. Hvala i cijeloj Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj, koja je otvorila svoja srca i vrata za izbjeglice iz Ukrajine. Neka Gospod blagoslovi naše obitelji, Hrvatsku i Ukrajinu“ zaključio je kardinal.

Kardinal Mykola Bychok ima 45 godina i na službi je u Australiji gdje je biskup Ukrajinske grkokatoličke biskupije sv. Petra i Pavla u Melbourneu, a njegova biskupija obuhvaća sve ukrajinske grkokatolike u Australiji, Novom Zelandu i Oceaniji.

Poslije liturgije sve okupljene je ugostio župnik Assunte don Sanjin Francetić, koji je vrata svoje župe već proteklih tjedana otvorio za katolike istočnog obreda jer crkva sv. Fabijana i Sebastijana, u kojoj se redovito okupljaju grkokatolici u Rijeci, trenutno se obnavlja. Župnik Francetić je pozvao grkokatoličkog župnika u Rijeci o. Andrija Savjaka da nedjeljom u 10 sati u Assunti služi grkokatoličku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog.

Nakon svete liturgije, kardinal Bychok je zajedno s vladikom Stipićem pohodio Caritasov Razvojni integracijski centar sv. Vid za pomoć ranjivim skupinama koji pomaže ukrajinskim izbjeglicama na području Rijeke te su se susreli s riječkim nadbiskupom i metropolitom mons. Matom Uzinićem.

Tekst i foto: Križevačka eparhija

ЩО МИ СВЯТКУЄМО: РІЗДВО ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ЧИ ІВАНА КУПАЛА? ВАЖЛИВО РОЗРІЗНЯТИ!

Свято Івана Купала не визнається церквою, тому важливо виховувати духовність!

Після прийняття християнства православні християни почали відзначати Різдво пророка Івана Хрестителя – найбільшого святого після Матері Божої Пречистої Діви Марії. Це про нього Ісус Христос сказав: «Серед народжених жонами не постав пророк, більший від Івана Хрестителя». Хреститель Господній прославляється Церквою як «янгол, і апостол, і мученик, і пророк, і свічар, і друг Христів, і пророків печатка, і заступник старої та нової благодаті, і серед народжених пречесніший, і світлого Слова глас». Серед інших святих Іван Хреститель має найбільшу пошану – протягом церковного року на його честь святкується аж шість дат. Серед них – празник Зачаття, Різдва, Усікновення Голови, Перше і Друге Знайдення Голови, Третє Знайдення Голови і Собор Івана Хрестителя. Різдво святого Івана Хрестителя – найбільше з усіх свят на його честь. Заклики до покаяння, проповідь Івана Предтечі була настільки сильною, що навколо нього збиралось багато людей, учнів, які ставали його послідовниками. Знаком покаяння і духовного оновлення Іван обрав хрещення – омивання у воді (звідси й ім'я – Хреститель).

Прийняти хрещення прийшов і Син Божий. Іван Предтеча казав, що не гідний розв'язати шнурівку на взутті Ісуса Христа, а однак був обраний, аби охрестити Месію в ріці Йордан. Про чесноти Месії сповіщав у своїй проповіді Іван Хреститель. Цей святий навчав, проповідував, хрестив, викривав гріхи, відстоював справедливість. Його життя – це безперервна жертва за Христа і христову науку, святий відважно приймає мученицьку смерть. За наказом Ірода Антипи Іванові Хрестителю відтіляти голову.

Наш народ, не до кінця розуміючи релігійну суть свята, а також історично поєднуючи язичницькі та християнські традиції, почав називати день Різдва Івана Хрестителя днем Івана Купала – на честь язичницького бога, якого шанували в дохристиянські часи.

Не варто помилково називати свято Різдва Івана Хрестителя святом Івана Купала.

Різдво Івана Хрестителя – християнське, церковне, стримане свято.

Івана Купала – фольклорне, гучне, магічне, не визнається церквою. Таке розділення дозволяє уникнути плутанини, а також зберегти богословський сенс церковного календаря та культурну унікальність українських традицій.

Церква вже довгий час намагається розв'язати міфи про свято Івана Купала і пояснити, що ця назва не має відношення до християнського календаря. Тому не варто помилково називати свято Різдва Івана Хрестителя святом Івана Купала. Краще в ці дні просити святого Івана Предтечу, щоб вимолював у Бога миру для нашої землі, надавав сили та мудрості бути прикладом християнського служіння, яким колись був він.

*Отець Андрій Левкович
священник церкви Святої Покрови у Чорткові*

BOŽANSKA LITURGIJA SVETOG IVANA ZLAToustog U BRODSKOM VINOGORJU

Усклопу priprema za slavlje svetkovine Velike Gospe 15. kolovoza, u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Brodskom Vinogorju (Slavonski Brod) u nedjelju, 10. kolovoza 2025. godine služena je grkokatolička božanska liturgija sv. Ivana Zlatoustog. Liturgiju je predvodio o. Nikola Stupjak, slavonski dekan i župnik župe Bezgrešnog začeca Presvete Bogorodice u Lipovljanima, a suslužili su o. Aleksandar Hmilj i o. Robert Čabraja iz župe Uzvišenja Časnoga Križa, Slavonski Brod, o. Andrej Luchyn, župnik župe Rođenja Presvete Bogorodice, Kaniža.

Po završetku svete liturgije vjernici su u procesiji zajedno sa svećenicima otišli u crkvu i svi zajedno se pomolili pred kipom Djevice Marije. Slavlje svetkovine Velike Gospe započelo je devetodnevnom pripremom od srijede 6. kolovoza, na blagdan Preobraženja Gospodinovog molitvenom devetnicom Blaženoj Djevici Mariji na nebo uznesenoj, uoči njezine svetkovine i župnoga goda 15. kolovoza. Svakoga dana devetnice svete mise su slavljene u 19 sati u vanjskom dijelu svetišta. Uvod u slavlje svetkovine Velike Gospe bila je duhovna obnova od 12. do 14. kolovoza s temom: „Blagoslovom sve nas štiti, Majko Dobrog Savjeta“. Voditelj duhovne obnove je bio preč. Pavao Madžarević, svećenik u miru i bivši župnik marijanske župe. Božansku liturgiju svetog Ivana Zlatoustog pjevanjem su zajednički popratili crkveni zborovi iz Lipovljana i Slavonskog Broda pod vodstvom Ankice Holovčuk na zadovoljstvo svih nazočnih na ovoj tradicionalnoj liturgiji čime je pokazana, kako je rekao domaćin, velečasni Krunoslav Karas, župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Brodskog Vinogorja, raznolikost a isto-vremeno i bogatstvo svete Crkve katoličke.

Nikola Zastrižni

PREOBRAŽENJE GOSPODINA ISUSA KRISTA

I ove godine grkokatolička zajednica u župi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu je tradicionalno, svetom liturgijom, proslavila blagdan Preobraženja Gospodinova koju je služio o. Aleksandar Hmilj. Prema Evanđelju, Preobraženje se dogodilo na gori Tabor, gdje je Isus Krist otkrio svoju

božansku bit trojici svojih učenika - Petru, Jakovu i Ivanu. Lice mu je zasjalo, a odjeća postala bijela kao svjetlost. Proroci Mojsije i Ilija pojavili su se u blizini i razgovarali s njim. Ovaj događaj bio je vjesnik uskrsnuća i pobjede života nad smrću. Ovaj događaj grkokatolici slave 6. kolovoza. Preobraženje odražava duhovnu preobrazbu čovjeka kroz pokajanje, ispovijed i duhovno usavršavanje. Blagdan je također povezan s posvećenjem plodova nove žetve, simbolizirajući obnovu prirode i ljudskog duha. Običaj posvećivanja voća vrlo je star te se toga dana voće, klasje a posebno grožđe prinose na blagoslov i kao znak zahvalnosti Bogu za primanje plodova za jelo ljudi. Upute u vezi s ovim događajem iznesene su u 3. apostolskom kanonu. Osnova za uspostavljanje običaja posvećivanja voća 6. kolovoza bila je činjenica da na Istoku (posebno u Grčkoj) do ovog vremena dozrijevaju plodovi. Voće je slatki plod našega rada kojeg dajemo kao simbol dara Bogu da nam toga bude u izobilju, osobito grožđa. Ta slatkoća voća ujedno simbolizira slatku radost, koju su apostoli osjetili na Tabor-gori. Slatkoća voća je simbol Raja.

Nikola Zastrižni

VELIKA GOSPA U GORNJIM ANDRIJEVCIMA

Blagdan Uznesenja Djevice Marije na nebo, poznatiji i kao Velika Gospa, svečano je obilježen 15. kolovoza 2025. godine u Gornjim Andrijevcima, u grkokatoličkoj župi Uznesenja Presvete Bogorodice, gdje je blagdansku liturgiju svetog Ivana Zlatoustog pred okupljenim vjernicima oba katolička obreda, grkokatolika i rimokatolika, predvodio o. Miroslav Barničko, župni vikar zagrebački koji je održao i veoma nadahnutu i poučnu propovijed. Za oltarom su suslavili: o. Miroslav Krnješin, vikar Grkokatoličkog vikarijata u Bosni i Hercegovini, o. Orel Zakaljuk župnik u Prnjavoru (Bosna i Hercegovina), domaćin, župnik o. Aleksandar Hmilj i o. Robert Čabreja, vikar u Slavonskom Brodu

te mladomisnik Križevačke eparhije o. Vladimir Zastavni, vikar u Prnjavoru (Bosna i Hercegovina). Tijekom svete liturgije marijanske pjesme su pjevali vjernici okupljeni u župni zbor zajedno sa mnogobrojnim vjernim pukom pridolih iz okolnih sela Brodsko-posavske županije. Po završetku svete liturgije proslava blagdana i župnoga goda nastavljena je druženjem za zajedničkim stolom u Društvenom domu u Gornjim Andrijevcima.

Velika Gospa je blagdan kad se katolički vjernici prisjećaju dogme svoje vjere da je Blažena Djevica Marija, po završetku svoga zemaljskog života, dušom i tijelom uznesena u slavu neba, u društvo sa svojim uskrsnulim sinom Isusom Kristom. To je završnica njezina Bogu predanog života, vrhunac i cilj kojem je okrenuta svaka ljudska egzistencija. Blagdan Velike Gospe smatra se simboličnim završetkom crkvene godine. Blagdan u čast Uznesenja Blažene Djevice Marije ustanovljen je u Jeruzalemu odmah nakon Efeškog sabora 451. godine. Izvorno je imao drugačiji naziv – „Blagdan Marije Bogorodice“ i više je poštovao dogmu o njezinom majčinstvu. Ovaj je blagdan dobio svoje današnje ime u 6. stoljeću. Car Mauricij (582.-602.) proširio je blagdan Velike Gospe po cijelom Bizantskom Carstvu i naredio da se slavi 15. kolovoza, jer je tog dana izvojevao sjajnu pobjedu nad Perzijancima.

Nikola Zastrižni
Foto: Ivica Vlašić

PLESNI ANSAMBL „ČEREMOŠ“ IZ KANADE NASTUPIO U PETROVCIMA

U oči Dana državnosti Ukrajine Vijeće ukrajinske nacionalne manjine Petrovci i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko“ iz Vukovara ugostili su plesni ansambl „Čeremoš“ iz Edmontona, Kanada.

U svom jednodnevnom posjetu gradu Vukovaru obišli su grad i njegove znamenitosti, posjetili su Ukrajinski dom u Vukovaru i grkokatoličku crkvu Krista Kralja.

Plesači su pokazali svoje izuzetno umijeće u sklopu cjelovečernjeg koncerta u selu Petrovci, nedaleko od Vukovara, u Domu kulture.

Svečani koncert su upotpunili članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar ukrajinskim pjesmama u izvedbi mješovitog zbora uz pratnju harmonike Marka Pepčaka, a kroz program su prisutne vodili Marija Semenjuk Simeunović i Saša Biljna.

Ukrajinski plesni ansambl „Čeremoš“ iz Edmontona je osnovan 1969. godine kao društvo koje je trebalo očuvati i promovirati ukrajinsku kulturu na tim prostorima. Ansambl je ubrzo postao najbolji plesni ansambl ovog tipa u Kanadi što im je osiguralo gostovanja u SAD-u, Meksiku, Kini ali i diljem

Europe. Ansambl je zadivio publiku sa šest plesova: „Hopak u stilu rapsodije“, „Vesnjanocke-Panjanočke“, „Pidmanula, pidvela“, „Bukovynskyj svečani ples“, „Hoculka“ i „Edmonton-ski hopak“. Voditelj i koreograf ansambla je Mykola Kanjivec. Glazbu za sve plesove su snimili nacionalni ansambl Ukrajine iz Kyjiva.

Publika u Petrovcima ih je nagradila zasluženim gromoglasnim pljeskom te su izrazili želju da ih vide opet nekom drugom prilikom s ostalim plesovima iz njihovog raznolikog repertoara. Pokreti iskusnih plesača bili su brzi i elegantni baš kao rijeka u zapadnoj Ukrajini po kojoj ansambl i nosi ime, ali naravno izvedeni s velikom dozom profesionalizma.

Dvorana u Petrovcima je bila prepuna te se tražilo mjesto više a sudionici i gosti su druženje nastavili na domjenku u sali Sokolani u Petrovcima.

Koncert je bio organiziran od strane Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar i Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Petrovci te pod pokroviteljstvom Općine Bogdanovci.

Saša Biljna

IX УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ПІСНІ, МУЗИКИ, ТАНЦІВ І ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У РІЄЦІ

Будемо всі разом щасливі, і світ буде виблискувати промінням любові так само, як очі щастя, тобто, очі щасливої людини.

Ольга Камінська

Завершився IX Український Фестиваль пісні, музики, танців і образотворчого мистецтва у Рієці (Хорватія). Залишився післясмак свіжого адриатичного вітру на губах, акумульоване світло у серці і враження величного барвистого свята в душі. А ще вдячності Ользі та Віктору Камінським, котрі з року в рік – уже вдев'яте – організують це поліфонічне єднання української і хорватської культур, яке розкривається новими обріями.

УКРАЇНСЬКІ СОЛОСПІВИ У РІЄЦІ

Зранку ми, найперше, подякували прекрасному місту Рієці, де народився Український фестиваль пісні музики, танців і образотворчого мистецтва, піднялися до древнього замку в Трсаті, тихенько зайшли до храму, де

було повно людей – вшановували свято Святого Духа. Народжувався день, люди молилися, пили каву, поливали квітники, раділи з повносілого людського буття, у красі і спокої. А в нас розпочинався конкурс «Українські солоспівів у Рієці» IX Українського фестивалю пісні, музики, танців і образотворчого мистецтва. І очікування зустрічі з музично-пісенним мистецтвом налаштувало серце на «троянди й виноград».

Цього року конкурс був представлений музикантами, вокальними солістами, тріо, гуртами, хорами. Різні номінації, вікові категорії, манера виконання, досвід, різноманітний репертуар. Проте, хто б не виходив на сцену, – співали Україну. Вона пролунала вже з першої пісні дванадцятилітньої виконавиці Дар'ї Орленко, що відкривала солоспіві піснею «Гей, соколи». Дівчинка витягла при жеребкуванні перший номер, і можете уявити, як непросто було їй вийти на сцену. Але вона опанувала себе і чистим голосом дівчати задзвонила початок: «дзвін, дзвін, дзвін, дзвіночку, мій дзвіночку степовий...». Пісня була настільки суголосною з подіями «у рідній стороньці», що від історії про козака, який йде на війноньку, ми трохи завмерли.

Скажу по правді, що журі «Українських солоспівів у Рієці» було надчутливе до кожного виконання. Тому не лише оцінювало і справедливо судило, а й емоційно проживало виступи. Виконавиця Олеся Русинова – родом з Одеси, тепер тимчасово живе в Пулі. На солоспівих Олеся ефектно виконала українську народну пісню в авторському аранжуванні «Кози пасла». Зала трохи «завелася» – і глядачі, і виконавці, що чекали свого виходу на сцену. Оксана Юшук оригінально заспівала популярну народну пісню «Підманула, підвела». Другою її піснею була «Спи собі сама...» Кузьми Скрябіна.

За кожним виступом – долі родин, які внаслідок великої війни опинилися в Хорватії. Є звісно, ті, хто прибули раніше. Проте в основному тут – жінки з України, які рятували своїх дітей у лютому 2022 року. Сьогодні вони приїхали, щоб підтримати своїх маленьких артистів, які підрастають за межами Батьківщини. Зустріла родину з Миколаєва, що тепер мешкає в Пулі. Мама закінчила свого часу школу з золотою медаллю, потім Миколаївський педагогічний, мала чудову роботу, чоловік працював на Миколаївському кораблебудівному заводі, був механіком на судні. Війна застала їх у Херсоні... У Хорватії Олені довелося опанувати іншу спеціальність. І добре, що має роботу і тимчасове окреме житло для родини. На солоспівих виступали дві її донечки – Наталя і Марі-

анна. «Он вони, у красивих віночках і українських костюмах». Познайомилася з Катериною з київської Троєщини. Чоловік на фронті, приїхали в Хорватію, коли донечці виповнився рік. Тепер Катрусі чотири, і дівчинка вже виступає на Українському фестивалі. Такі історії не просто зворушують, а «зривають», коли бачиш, наскільки прагнуть матері вчити з маленькими дітьми українську мову і постійно підтримувати рідне середовище.

Це потребує праці і часу, але люди не шкодують зусиль, бо участь в українських культурних товариствах допомагає тримати рівновагу і не сумніватися у поверненні в Україну. Зустріла в залі юну подружню пару, майже сусідів, з вулиці Урлівської, які приїхали сюди на початку лютого 2022, щоб відпочити перед великою задуманою справою на багатолітню перспективу. Всі плани зруйнувалися в одну мить. Сьогодні робота в українській громаді підтримує не лише морально, – вдалося налагодити зв'язки з людьми, які реально допомагають ЗСУ.

Номінант конкурсу – професор і скрипаль Орест Шургот із Загреба – вразив своїм виступом вже у перший день фестивалю – на «Франкових зорях», коли під час перерви зіграв три сюїти Баха. Це був політ фантастичного птаха над Трсатом! На «Українських солоспівих» пан Орест виконав соло для скрипки – «Реквієм» Ігоря Лободи – складний і неймовірно сильний твір. Таким же сильним і пронизливим було його виконання.

Заслужений академічний Закарпатський народний хор представляло на конкурсі вокальне тріо у складі Ольги Свиди, Ольги Міщенко та Яни Садварій. Коли артистки заспівали «Якби я мала крила орлині» в обробці Миколи Попенка, то ми реально окрилились. Бо пісня такої сили любові і звучання здатна піднести серце понад Адриатику.

Під четвертим номером виступав на конкурсі аматорський художньо-хоровий колектив з міста Рієка «Червона калина», що діє при «Українському центрі розвитку та інтеграції святого Віта». Колектив організувала і очолила у жовтні 2022 року Таїсія Приймак, яка приїхала на початку російсько-української війни з Київщини. Сьогодні у хорі 12 чудових співаків. Зворушливо пані Таїсія розповіла, як «молилася і просила у Бога, аби послав сильного баса». Під час однієї репетиції вона випадково зустріла відомого соліста хорватської опери Мар'яна Доніча, який співав тут 40 років. І це виявився найкращий кандидат на бас, про який мріяла пані Таїсія. На конкурсі хор «Червона калина» виконав українську народну пісню «Розійдися, туманочку» та «Два кольори»

на слова Дмитра Павличка, музику Олександра Білаша. Навіть у неповному складі колектив співав з такими обертонами, досягти яких можуть найкращі виконавці. Хорват Мар'ян Доніч виконував басом українську пісню так по-рідному, ніби це йому вишивала мама у дорогу червоно-чорний узір на сорочці.

Наймолодша зірочка конкурсу Єлизавета Євсєєва заспівала з хором «Червону калину». Проте, коли голова журі, народна артистка України Ольга Камінська попросила дівчинку заспівати соло без хору – для відваги, щоб перевірити себе, – Ліза, хоча й, хвилюючись, заспівала прекрасно.

Так, хвилювань було багато. Бо на те вона й українська пісня, аби хвилювати. Народжувати захоплення, любов, гордість за націю, яка здатна створювати шедеври на всі часи. І тут, у благословенній Рієці, ми відчули і почули, як талановито і щиро вміють нести нашу пісню по світу ті, хто живуть з Україною в серці.

Співачка Ольга Угнівенко з Києва завершувала музично-пісенний конкурс. Як тільки вона вийшла на сцену, стало зрозуміло що це буде особливий солоспів. Пані Ольга заспівала пісню «Червоне тепло» з циклу «Барвісто». Слова і музика – Ольги Угнівенко. Співачка сама придумала і створила свій сценічний образ. Це був образ України. Вишукану сукню червоного кольору особливого відтінку доповнював сплетений вінок-корона з квітів і трав. Співачка, композиторка, поетеса, блискуча ведуча гала-концерту Ольга Угнівенко стала володаркою гра-прі конкурсу «Українські солоспіви у Рієці» у своїй номінації.

Лавреатом гран-прі серед музикантів став скрипаль, професор із Загреба Орест Шургот.

Згідно з тлумачним словником, фестиваль – це святкове дійство, яке передбачає залучити велику кількість людей та внести свіжий подих у життя міста чи містечка. Відколи у Ловрані, в чудовому приморському парку, на честь Івана Франка було відкрито композицію «Поет і Птах» українських скульпторів Володимира та Василя Одрехівських, – у містечко повіяв свіжий вітер з України. Скульптурний диптих на набережній Лунгомаре відкрито в пам'ять про перебування у 1909-ому на лікуванні геніального поета і філософа. Здається, що Іван Якович ще 115 років тому передбачив і благословив нинішній розвій культурних подій. Минулого року на чарівній галявині над морем було відкриття першого конкурсу поезії, прози та публіцистики «Франкові зорі», а цього року дивовижним дійством завершувався тут IX Український Фестиваль пісні, музики, танців і образотворчого мистецтва в Рієці. Це був справді могутній акорд. Добра сотня митців зібралася на урочисте закриття воістину великої події в українсько-хорватському культурному просторі. Музиканти, письменники, артисти, художники, громадські діячі, діти, дорослі – із Києва, Загреба, Ужгорода, Рієки – об'єдналися в цю мить у найбільшому бажанні – бачити щасливою і вільною нашу Вітчизну і кожную людину у ній. Дзвінка пісенна хвиля накрила Адріатику. Щира вдячність, захоплення і освідчення заповнили простір приморської краси, додаючи їй українського шарму з рідних берегів. Було сонячно і урочисто, за дипломатичним протоколом і порядком. І в кожному лаконічному виступі панували тепло, любов, світло, сила духа і впевненості, що ми нація творців. Отже, вічна!

У своєму привітальному слові дружина Надзвичайного і Уповноваженого посла України в Республіці Хорватії Василя Кирилича пані Ніна Кирилич сказала, що сьогодні в Україні – чорний день, і такий щодень. Сотнями і тисячами гинуть діти, родини, захисники. І попросила вшанувати пам'ять усіх загиблих українців від варварських рук путіна.

Петро Андрійчук, голова Всеукраїнської музичної спілки, подякував присутнім організаторці Українського фестивалю народній артистці України Ользі Камінській, голові українського товариства Загреба Марії Мелешко, яка привезла великий гурт діточок, учасників малої літньої школи української мови і культури, та дружині Надзвичайного і Повноваженого посла України в Республіці Хорватія Ніні Кирилич за подвижництво в ім'я українства. Вклонився представникам хорватського народу за допомогу у найскрутніші українські часи. Подякував людям, які тут мешкають, за те, що поважають місцеві хорватські традиції і за те, що шанують наші святині, де ступав геній Івана Франка.

Від імені Всеукраїнської музичної спілки Петро Олександрович нагородив УКПТ «Дніпро»-Рієка на чолі з пані Ольгою Камінською Почесною грамотою – за подвижницьку діяльність в галузі культури та популяризацію української народної творчості, літератури і мистецтва у Республіці Хорватія.

Посестри – хор «Дарничанка» з хор «Княжа Вольниця» – виконали разом дві святі для українців пісні: «Єднаймося, любя родину» на слова Михайла Каменюка, музику Віталія Газінського і «Хай живе вільна Україна» черкаського козака-харизматика Миколи Шапошника. Дописаний куплет, після початку російсько-української війни емоційно підхопила добра сотня голосів:

Хай живе, хай живе Буча і Гостомель, хай, живуть, хай живуть Суми та Ірпінь,

Хай цвіте, хай цвіте мужня Бородянка, нехай згинуть наші воріженьки, навчні віки.

Хочу подякувати пані Ользі Камінській, яка володіє блискучим даром організаторки і настроєм на радість життя. Вона для мене «людина святкуюча».

На гала-концерті Ольга Камінська виконала українську народну пісню «Летіла зозуля». У цьому співі все було справжнім і щирим. І мамин біль, що виряджала сина у солдати. І наша сльоза співчуття до тисяч українських матерів, чиї сини сьогодні захищають нашу землю. Так обійнялись з рідною піснею, відчувати її і передати слухачам може тільки талант від Бога. Дякую, дорога пані Ольго!

Участь у фестивалі – це стан людини святкуючої – «homo feriens». Така людина має позитивний погляд на життя і вміє знаходити радість у простих речах. Це може бути людина, яка бере активну участь у громадському житті, відвідує культурні заходи, свята. Вона може бути частиною спільноти, яка цінує традиції та святкування.

«Homo feriens» – це про стан кожного і кожної з нас, хто побував на Українському фестивалі пісні, музики, танців і образотворчого мистецтва у Рієці, що відбувся за підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Приморсько – Горанської області. Відчуттям свята ми огорнули наші серця, щоб пам'ятати, яким може бути щастя.

*Галина Дацюк, журналістка, письменниця
м. Київ*

PRVA MALA LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE U ZAGREBU

Nova stranica u obrazovnom i kulturnom životu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba

U organizaciji Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, tijekom ljetnih školskih praznika od 23. do 29. lipnja 2025. godine, održana je prva Mala ljetna škola ukrajinskog jezika i kulture u Zagrebu. Riječ je o važnom kulturno-obrazovnom događaju kojim je otvoreno novo poglavlje u radu s djecom i mladima ukrajinske nacionalne manjine u glavnom gradu Republike Hrvatske.

Iako tradicija ljetnih škola već dugi niz godina postoji unutar Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, ovo je prvi put da se takav oblik rada provodi upravo u Zagrebu, u prostorijama Ukrajinske zajednice Grada Zagreba u Tomićevoj ulici. Ova inicijativa nastala je kao odgovor na potrebe sve većeg broja pripadnika ukrajinske manjine, uključujući i djecu prognanu zbog rata u Ukrajini. Program je dobio podršku i priznanje Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, što potvrđuje njegovu kvalitetu, relevantnost i važnost za obrazovni sustav i društvenu integraciju.

Cilj Male ljetne škole bio je dvojak: omogućiti učenicima stjecanje dodatnih znanja izvan redovitog školskog programa te istovremeno pridonijeti očuvanju nacionalnog identiteta, kulture i jezika ukrajinske zajednice. Škola je osmišljena kao interdisciplinarni edukativni program koji je uključivao nastavu ukrajinskog jezika i književnosti, povijesti, geografije, folkloru, kao i radionice dramskog, likovnog, glazbenog i sportskog karaktera. Jedan od vrhunaca programa bio je jednodnevni izlet u Lovran, mjesto boravka, odmora i liječenja velikana ukrajinske književnosti i znanosti, Ivana Franka. Učenici Male ljetne škole su uz stručno vodstvo na hrvat-

skom i ukrajinskom jeziku upoznali Lovran, što je učenicima omogućilo dodatnu povezanost s lokalnim kulturnim kontekstom. Isto tako sudjelovali su u radionici „Upoznajmo Ivana Franka“ te su imali mogućnost biti na završnom koncertu IX. Ukrajinskog festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti u organizaciji UKPD „Dnjipro“ Rijeka i poslušati Zakarpatski narodni zbor, narodne zborove Ukrajine „Darnyčanka“ i „Knjaža Voljnycja“.

Snažan simbolični korak bilo je i osmišljavanje logotipa Male ljetne škole, čime je dodatno naglašena njena ozbiljnost, dugoročni potencijal i težnja da postane nova tradicija. Kroz različite aktivnosti, 24 polaznika ljetne škole imali su priliku razvijati jezične, komunikacijske i kreativne vještine, istovremeno jačajući samopouzdanje i osjećaj pripadnosti zajednici. A na završnom koncertu i svečanoj dodjeli svjedodžbi učenici su za svoju aktivnost, radoznalost, talent i zalaganje u raznim disciplinama bili nagrađeni peharima, malim medaljama s logom Male ljetne škole 2025.

Program je proveden uz angažman nastavnika, predavača i volontera, a posebna pažnja posvećena je uključivanju djece prognanika uključenih u hrvatski obrazovni sustav, s ciljem što uspješnije integracije, nadoknade propuštenog obrazovanja te lakšeg povezivanja s vršnjacima. Upravo zato su korištene suvremene obrazovne metode poput interaktivnih radionica, iskustvenog učenja, igrifikacije u nastavi i kulturno-umjetničkog izražavanja, koje su omogućile učenicima da se izraze i razvijaju u poticajnom i prihvaćajućem okruženju.

Kao trajnu uspomenu na sudjelovanje u Maloj ljetnoj školi, učenici su sa sobom ponijeli ne samo stečena znanja i vještine, već i vrijedne osobne doživljaje. Kroz raznolike radionice, mladi polaznici usvojili su znanja iz ukrajinske kulture, nacionalnih simbola, jezika, književnosti, povijesti, geografije i astronomije, kao i komunikacije, gastronomije, pa čak i cirkuske umjetnosti. Po prvi put su vlastitim rukama izradili torbice i tradicionalnu lutku motanku u obliku konjića – simbol sreće i zaštite u ukrajinskoj narodnoj tradiciji. Glumili su, plesali, pjevali, pisali i kreirali vlastite priče, izražavajući se slobodno na svom materinskom jeziku.

Uz nova znanja i bogatije vještine, učenici su ponijeli i nešto jednako važno – dobre uspomene i nova prijateljstva unutar svoje zajednice. Stvoreno je ozračje međusobnog razumijevanja, podrške i zajedništva, koje će zasigurno imati pozitivan utjecaj na njihov osobni razvoj, ali i na dugoročnu održivost ukrajinske kulturne baštine u Zagrebu. Upravo te vrijednosti predstavljaju temelj i poticaj za daljnje provođenje ovog značajnog programa u godinama koje dolaze.

Evaluacija provedbe programa pokazala je visoki stupanj zadovoljstva kod učenika i roditelja, a rezultati rada bit će prikazani u publikaciji dječjeg časopisa „Mavka“ te na izložbi u prostorima Ukrajinskog doma. Time će se dodatno valorizirati rad i zalaganje sudionika i nastavnika, ali i osigurati kontinuitet te dodatno potaknuti uključivanje novih generacija.

Na kraju, poslije uspješno održane škole želimo zahvaliti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih RH, predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba (Viktor Filima) i Zagrebačke županije (Andrej Pavlešen) na potpori i sjajnoj organizaciji programa te svim predavačima,

voditeljima mnogobrojnih radionica i kvizova, volonterima – na vrhunskoj razini ostvarenog programa ljetne škole kao i drugim angažiranim osobama koje su na razne načine doprinijeli ostvarivanju ove ideje a to su dr.sc. Lesia Petrovska, Tetiana Kuchma-Mikats, Nelia Lois, Svitlana Balytska, Snizhana Koverha, Kseniia Levchenko, Natalia Masalovych, Oksana Zhuravel, Marija Meleško, Maria Pomazan, Liudmyla Voloshyna, Tetiana Kalinkina, Markian Varyvoda, Oleksandr Pašchenko, Katarina Jovakarić, Mariana Sytnyk.

U konačnici, Mala ljetna škola ukrajinskog jezika i kulture u Zagrebu nije samo program – ona je znak kulturne otpornosti, most između identiteta i integracije, te korak prema održivoj budućnosti u kojoj se njeguje raznolikost, a djeca imaju priliku rasti, učiti i razvijati se u skladu sa svojim korijenima i vrijednostima.

Dariya Pavlešen

HALYNA KRUK U ZAGREBU: GLASOVI RATNE POEZIJE I MOSTOVI IZMEĐU UKRAJINE I HRVATSKE

Utorak, 8. srpnja 2025. godine, Ukrajinski dom u Zagrebu postao je mjesto dubokih riječi, teških tema i ljudske povezanosti. Hrvatski P.E.N. centar i Ukrajinska zajednica Grada Zagreba organizirali su književnu večer s jednom od najznačajnijih suvremenih ukrajinskih pjesnikinja – Halynom Kruk. Događaj su moderirali prevoditeljica Dariya Pavlešen, članica Hrvatskog P.E.N.-a i voditeljica književne sekcije Ukrajinske zajednice Grada Zagreba te pjesnik, prevoditelj i predsjednik Hrvatskog P.E.N.-a Tomica Bajsić. Večer je protekla u ozračju ozbiljnosti i poštovanja prema temi – ratu, ljudskim sudbinama i poeziji koja izrasta

iz najtežih životnih iskustava. Halyna Kruk, čitala je stihove na ukrajinskom, dok su hrvatski prijevodi pjesama u vrhunskoj interpretaciji Alle Tatarenko zvučali jednako snažno i potresno. Publika je imala priliku čuti i osjetiti kako iste riječi u različitim jezicima nose jednaku težinu i istinu.

Halyna Kruk – pjesnikinja koja svjedoči

Halyna Kruk je spisateljica, povjesničarka književnosti, prevoditeljica i profesorica europske i ukrajinske barokne književnosti na Nacionalnom sveučilištu „Ivan Franko“. Autorica je sedam zbirki poezije među kojima su „Odrasla“ (2017.), „Ko/egzistencija“ (2013.) i „Tragovi na pijesku“ (1997.), kao i zapaženih proznih naslova te knjiga za djecu. Njezina djela prevedena su na više od trideset jezika, a nagrađivana je u Ukrajini i inozemstvu, uključujući prestižne nagrade Sundara Ramaswamy i Žene u umjetnosti (2023.). Bila je u najužem izboru za Griffin Poetry Prize, a međunarodnu je pozornost privukla i zbirkama „Kratki tečaj Molotovljevih koktela“ (2023.) i „Gubeći živjeti“ (2024.). Halyna Kruk je članica Ukrajinskog PEN-a i u svojim djelima neprestano istražuje kako rat mijenja ljude, kako bolno oduzima, ali i kako ih uči plemenitosti i svakodnevnom junaštvu. Sama kaže da nakon početka rata postoji život „prije“ i „poslije“ – i to je nepovratno.

Ratna poezija kao most

Večer u Zagrebu bila je snažno povezana s nedavnim predstavljanjem antologije „Ukrajina 2024. Glasovi i slike“, jedin-

stvenog izdanja ukrajinske ratne poezije koju je uredila i prevela Alla Tatarenko. Knjiga okuplja stihove nastale tijekom tri godine otpora ruskoj agresiji, a obogaćena je i crno-bijelim fotografijama ukrajinskog branitelja Jurka Kostišina. Objavljena zahvaljujući suradnji Hrvatskog PEN-a i festivala Stih u regiji, antologija je svjedočanstvo zajedništva i prijateljstva dvaju naroda povezanih iskustvom rata. Ova književna večer bila je i dio šireg kulturnog programa festivala Stih u regiji 2025., koji ugošćuje pjesnike i autorice iz cijele Europe s ciljem međusobnog upoznavanja i stvaranja dijaloga između različitih književnih scena. Upravo u tom kontekstu, glas Halyne Kruk dobiva dodatnu snagu – jer se uklapa u međunarodni razgovor o ulozi poezije u vremenima krize i o mostovima koje umjetnost gradi između naroda. Na promocijama u sklopu festivala sudjelovale su brojne ukrajinske pjesnikinje i prevoditeljice - Halyne Kruk, Katerina Mihaljicina, Julija Musakovska, Olga Olhova, Marjana Savka, Alla Tatarenko i

Dariya Pavlešen – koje su naglasile važnost gradnje mostova i povezivanja u teškim vremenima.

Glasovi koji ostaju

Razgovor u Ukrajinskom domu u Zagrebu bio je prožet i osobnim svjedočanstvima. Tomica Bajsić podijelio je svoja ratna iskustva iz Hrvatske, govorio o putovanjima u ratnu Ukrajinu i o važnosti da pjesnici osobno prenose svoja iskustva. Halyne Kruk i Dariya Pavlešen otvorile su teme o tome kako se bol može pretvoriti u unutarnju snagu i kako poezija može biti oblik otpora, ali i mjesto gdje čovjek ponovno postaje Čovjek – s velikim slovom.

Poezija, rečeno je te večeri, daje glas onima koji ga nemaju. I dok su u Ukrajini sirene i dalje dio svakodnevice, u Zagrebu su tih večernjih sati stihovi premošćivali udaljenosti, brišući granice između jezika i naroda. Ratna poezija tako postaje ne samo umjetnički čin, nego i čin solidarnosti, empatije i otpora.

Dariya Pavlešen

ІНІЦІАТИВА МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Звертаємося до Вас із проханням підтримати ініціативу, започатковану Міністром закордонних справ України Андрієм Сибігою, – збір коштів на закупівлю наземних роботизованих комплексів для евакуації поранених на фронті (<https://croatia.mfa.gov.ua/news/stalevi-soyuzniki-andrij-sibiga-ogolosiv-pro-spilnij-zbir-mzs-ta-united24-na-nazemni-robotizovani-platformi>)

Цей проєкт реалізується Міністерством закордонних справ України спільно з фандрейзинговою платформою UNITED24, заснованою Президентом України Володимиром Зеленським.

Щодня українські воїни ризикують життям, захищаючи нашу землю та людей. Одне з найскладніших завдань – швидка та безпечна евакуація поранених із зони бойових дій. Роботизовані системи здатні виконувати це завдання без загрози для життя рятувальників: під дистанційним управлінням вони прибувають до місця поранення та транспортують бійця до найближчого медичного пункту.

У межах збору планується придбати різні моделі роботів, зокрема: Targan 300, «Воля-Е», TerMIT, Ardal 920, Ratel H, «Змій», Bro-1409, Thor 1000/800, «Тесля».

Вони виконуватимуть три ключові завдання:

- 1.Евакуаційні роботи – транспортують поранених із передової.
- 2.Роботи-логісти – доставляють боєприпаси, спорядження, провізію та обладнання.
- 3.Роботи-розміновувачі – здійснюють розвідку та розмінування, забезпечуючи безпечний рух військ.

Наземні роботизовані системи вже довели свою ефективність на полі бою, рятуючи життя та знижуючи ризики для людей. Кожен внесок – це шанс повернути живим того, хто сьогодні захищає нас усіх.

Можливо, саме завдяки Вашій допомозі чиясь дитина знову побачить свого батька, а дружина обійме чоловіка.

Долучитися до збору коштів можна за посиланням: <https://u24.gov.ua/allies-of-steel>

Кожен внесок наближає нас до перемоги та допомагає врятувати життя українських захисників.

Посольство України в Республіці Хорватія

ОЛЕКСАНДР УСИК – ТРИРАЗОВИЙ АБСОЛЮТНИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ

Олександр Усик вдруге переміг Даніеля Дюбуа та знову став абсолютним чемпіоном світу у хевівейті

На стадіоні «Вемблі», що у Лондоні, відбувся головний бій 2025 року – поєдинок за звання абсолютного чемпіона світу в надважкій вазі.

На ринг вийшли українець Олександр Усик та британець Даніель Дюбуа.

Усик переміг Дюбуа у 5 раунді нокаутом і та став абсолютним чемпіоном світу у надважкій вазі.

«Олександр Усик знову це зробив! Абсолютний чемпіон. Легенда. Наш. Дякую за силу, натхнення, які даєш усій країні з кожною своєю перемогою. Дякую, що кожен бій з Україною в серці. Вітаю з перемогою – тебе, країну, всіх, хто вболівав», – привітав боксера з перемогою президент України Володимир Зеленський.

Українець відвоював собі пояс IBF, від якого відмовився у червні 2024 року. Він також захистив титули WBA, WBO та WBC.

Олександр Усик присвятив перемогу українцям у всьому світі і подякував воїнам на фронті.

«Хочу подякувати всім хлопцям, які боронять Україну. Отримав повідомлення від багатьох підрозділів, які боронять Україну. Слава Україні», – наголосив він.

Даний бій став поєдинком-реваншем, адже Усик і Дюбуа зішлись в ринзі вже вдруге.

Так, перший бій між боксерами відбувся в серпні 2023 року. Тоді Усик нокаутував суперника у дев'ятому раунді, чим захистив титули WBO, WBA, IBO та IBF у надважкій вазі.

Не обійшовся бій і без скандалу. Так, у п'ятому раунді Даніель наніс заборонений удар нижче пояса українському боксеру. Проте, сам британець заявляв, що ударив у живіт та, буцімто, у нього вкрали перемогу не зарахувавши удар. Через це у команді Дюбуа навіть вимагали анулювати результат поєдинку, однак апеляцію було відхилено.

Перед боєм Олександр Усик і Даніель Дюбуа провели традиційну церемонію зважування.

Британський боксер прогнозовано виявився важчим за українського чемпіона.

° Олександр Усик – 103,1 кг.

° Даніель Дюбуа – 110,5 кг.

Так, український боксер виявився важчим ніж при попередньому поєдинку, коли виступав проти Тайсона Ф'юрі. Тоді вага Усика становила 102,5 кг. У той же час, Дюбуа скинув вагу, у порівнянні зі своїм останнім боєм з Ентоні Джошуа, та важить тепер 110,5 кг.

Крім того, напередодні боксери провели напружену битву поглядів.

Українець залишався спокійним і стриманим, у той час як Дюбуа намагався його спровокувати, голосно вигукуючи, що стане новим чемпіоном. Особливо роздратувало британця активна підтримка Усика з боку його команди, яка звучала значно голосніше за супротивника.

*Діана Кондратьєва
Informer Новини*

GENIJ RIJEČI

Lina Kostenko jedna je od najpoznatijih žena moderne Ukrajine

Nedavno je svoj 95. rođendan proslavila istaknuta i beskompromisna ukrajinska pjesnikinja, jedna od najpoznatijih žena moderne Ukrajine, Lina Kostenko, čija djela fasciniraju i ne gube na aktualnosti tijekom godina.

Pjesnikinja je rođena u gradu Ržyščevu blizu Kyjiva u obitelji učitelja. Njezinog oca je progonio KGB i prije rata poslao ga u logor. Godine 1936. obitelj se preselila u Kyjiv. Dok je još bila školarica, Lina je počela pohađati književni studio u časopisu "Dnjipro".

Prve pjesme objavila je 1946. godine. Nakon što je neko vrijeme studirala na Kyjivskom pedagoškom fakultetu, 1952. godine postala je studentica Moskovskog književnog fakulteta. Ubrzo su bile objavljene prve njezine zbirke.

ЛІНА КОСТЕНКО

Мій перший вірш
написаний в окопі,
на тій сипкій
од вибухів стіні,
коли згубило зорі в
гороскопі
моє дитинство,
вбите на війні...

Lina Kostenko bila je aktivna sudionica pokreta šezdesetnika, čiji su se članovi, unatoč svim teškoćama borili za ukrajinski jezik i kulturu. U znak prosvjeda protiv uhićenja ukrajinskih intelektualaca 1965. godine, Lina Kostenko potpisala je prosvjedno pismo Centralnom komitetu Komunističke partije Ukrajine i Centralnom komitetu Komunističke partije Sovjetskog Saveza. Kostenko je bila prisutna na suđenju budućim disidentima Mihajlu Osadčiju i Myroslavi Zvaričevskoj u Lavovu, koji su bili optuženi za "antisovjetske aktivnosti".

Lina Kostenko aktivno je sudjelovala u disidentskom pokretu tijekom sovjetskog doba, nakon nesreće u Černobilu sudjelovala je na ekspediciji u Černobilsku zonu, pridružila se etnografskim ekspedicijama za očuvanje baštine Polissya te ima puno priznanja, uključujući Državnu nagradu Ukrajine Ševčenko, nagradu Zaklade Antonovič, nagradu Francesco Petrarca i medalju Svetog Volodymyra. Postala je laureatkinja Međunarodne književne i umjetničke nagrade nazvane po Teligi, profesoru na Kyjevo-mohyljanskoj akademiji, i odbila je titulu "Heroja Ukrajine", rekavši da "pjesnicima trebaju samo riječi da bi komunicirali s narodom". Njezina fraza da "ne nosi politički nakit" postala je krilatica. Zbog aktivnog stava i podrške ukrajinskim disidentima, djela Line Kostenko bila su zabranjena za objavljivanje 16 godina. Međutim, prisilna šutnja nije natjerala spisateljicu da prestane pisati.

Djelo Line Kostenko živopisan je primjer kako klasična (u širem smislu riječi) ukrajinska književnost može biti popularna i zanimljiva i mlađim i starijim generacijama Ukrajinaca. Najzanimljivije je da sama Lina Kostenko nikada nije težila slavi. Unatoč općem priznanju, spisateljica si može priuštiti najoštrije izraze koji diraju u srce. Možda je upravo zahvaljujući iskrenosti prema čitateljima Lina Kostenko uspjela osvojiti ljubav naroda.

Linino djetinjstvo prošlo je tijekom Drugog svjetskog rata, a u starosti pjesnikinja doživljava rat velikih razmjera koji je započela Rusija.

Od 2014. godine Lina Kostenko uključena je u volonterske inicijative: dostavljala je humanitarnu pomoć i pomagala skupljati potrepštine za vojnike, a posebno je potpisala 10 svojih knjiga za tombolu u sklopu prikupljanja novca za kupnju bespilotnog sustava „Furia“ za jednu od obavještajnih jedinica. Njezin izdavač Ivan Malkovych rekao je da su u dva dana uspjeli prikupiti oko četiri milijuna ukrajinskih hrivnji i Lina Kostenko je bila jako sretna.

Lina Kostenko autorica je preko 15 zbirki poezije, autorica najpoznatijih romana u stihovima u Ukrajini. Njene pjesme su godinama na vrhuncu popularnosti. Izreke i stihovi Line Kostenko su uvijek prikladni, izazivaju jezu, tjeraju na razmišljanje, osjećanje, razumijevanje. Njene riječi uvijek potiču, nadahnjuju da se mijenjamo i mijenjamo svijet oko sebe.

IZBOR NAJBOLJIH CITATA LINE KOSTENKO

- Daj čovjeku malo sebe. Zbog toga se duša ispunjava svjetlošću.
- A zanimljivo je da je srce kolibrića gotovo tri puta veće od želuca. Kad bi samo ljudi bili takvi.
- Ljudi svijet obično vide kroz prizmu svojih problema.
- Teško je živjeti bez bitaka. Čovjekovo srce se deblja, a struk se širi od mirnog života.
- Nije stvar u tome da su ljudima uši začepjene - nego su ljudima duše začepjene.
- Toliko je tuge na svijetu, ljudi, barem vi budite dobri jedni prema drugima!
- A ako bolje pogledate oko sebe, svatko na svijetu je nečiji neprijatelj.
- Čini se da su ljudi kao ljudi, sve kod njih je ljudsko, ali duše mnogih još nisu sišle s drveta.
- Država sam ja, a ne ono što su s njom učinili. A kad bi svi shvatili da je država svaki od nas, onda bismo sada imali pristojnu državu ...
- Ljudi zahtijevaju istinu, a serviraju im laž.
- Ljubav je prije svega odgovornost, a zatim zadovoljstvo, radost.
- Ruža je poput ljubavi: može pričiniti bol ako ne znate kako je ubrati.
- Moja ljubav je čelom dosegla nebo, a on je hodao nogama po zemlji.
- Koliko te godina volim, a zaljubljujem se u tebe svaki dan.
- Žena je kao glazba, možeš je voljeti čak i ako je zapravo ne razumiješ.
- Jedino se vrijeme ne umara. A mi smo živi, moramo požuriti.
- Odvratna stvar je naše strpljenje. Naša navika da si sve uskraćujemo. Tako nam sve može biti uskraćeno.
- Riječi su strašne kada šute.
- Cijeli naš život se svodi na očekivanje najgoreg i nadanje najboljem.
- Duša leti u djetinjstvo, kao u visinu, jer samo tamo osjeća toplinu.
- Nije prolazno vrijeme, nego mi smo prolazni.
- Tuđa duša je, kažu, tamna šuma. A ja kažem: ne svaka, oh ne svaka! Tuđa duša je tiho more suza. Pljuvati po njoj je težak grijeh...
- Svaki narod ima svoje bolesti. Rusija ima neizlječivu.

Pripremila Tetjana Ramač
S ukrajinskog jezika prevela Olesja Martinjuk

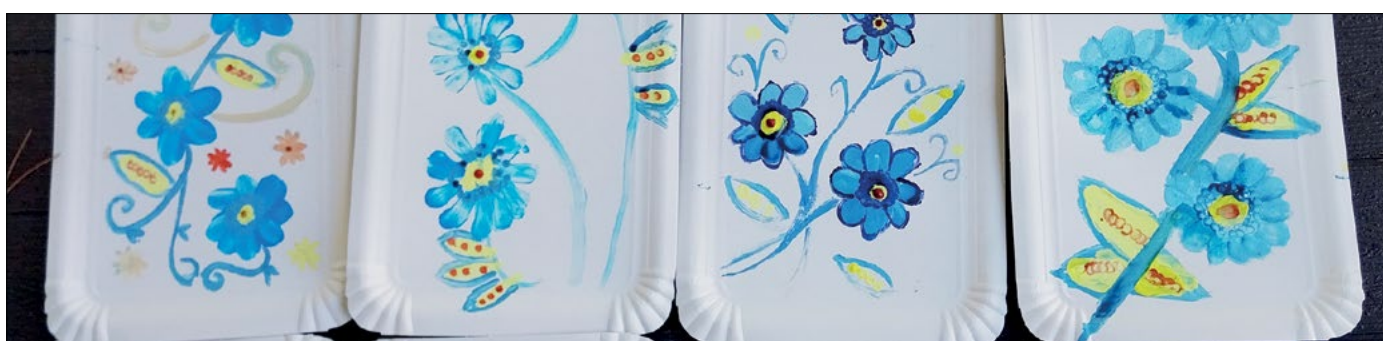

LJETNA ŠKOLA ZA IZUČAVANJE UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE 2025.

Organizator: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

Uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske

LJETNA ŠKOLA ZA IZUČAVANJE UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE 2025.